

2012

Tartu Ülikooli raamatukogu aastaruanne

TÜ raamatukogu

2012

Sisukord

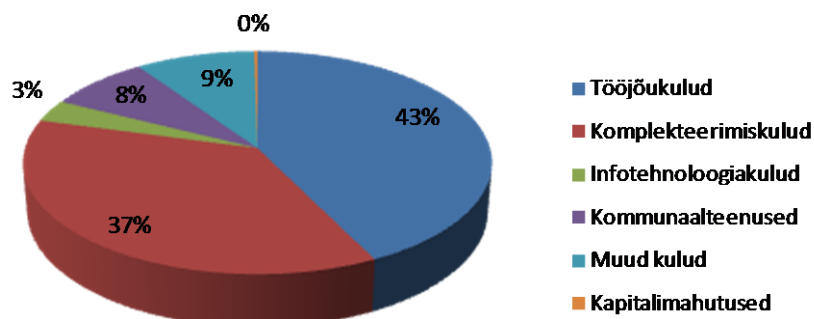
Finantsid	3
Raamatukogu ja lugejad	4
Kogud.....	7
Arendustegevus.....	9
Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega.....	15
Bibliograafiatöö ja kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER	17
Teadustöö.....	18
Koostöö	20
Personal.....	22
Näitused ja üritused	24
Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2009-2012.....	27
Tabel 1. Tulud ja kulud 2009.- 2012.a (tuhat eurot)	27
Tabel 2. Tartu Ülikooli komplekteerimiskulud 2009.-2012.a (tuhat eurot)	27
Tabel 3.TÜ raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine teaduskonniti 2009-2012(tuhat eurot)	28
Tabel 4.Lugejateeninduse näitajad 2009.–2012. a.....	28
Tabel 5. Tartu Ülikooli Raamatukogu kogud 2009-2012. a (EVS–EN ISO 2789:2003 järgi).....	30
Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2009.–2012. a.....	31
Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2009.–2012. a	32
Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2009.–2012. a	33
Tabel 9. Töötajad 2009.-2012. a.....	33
Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2012. aastal	34
Lisa 3. Tartu Ülikooli töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2012. aastal.....	39
Lisa 4. 2012. aastal korraldatud konverentsid ja seminarid.....	42
Lisa 5. 2012. aastal korraldatud näitused.....	45
Lisa 6. Fotokroonika	46

Finantsid

Tulud ja kulud 2009.- 2012.a (tuhat eurot)

	2009	2010	2011	2012
Tulud kokku (tuh krooni)	5010,3	4692,8	4609,5	4349,9
ülikooli eraldised	3036,6	2370,4	2287,6	2069,7
otse riigilt	1418,9	1552,3	1545,8	1533,9
tulud tasulistest teenustest	135,5	160,6	163,1	258,1
muud tulud (teadustegevus, projektid, lepingud, ettevõtete ja eraisikute sponsorlus)	419,3	609,5	597,0	453,7
Kulud kokku (tuh krooni)	4040,7	3720,1	3573,9	3770,5
Jooksevkulud sh,	3638,1	3611,2	3536,0	3767,1
tööjõukulud	1548,0	1599,5	1540,9	1607,1
Komplekteerimiskulud	1393,9	1135,4	1277,3	1372,2
infotehnoloogiakulud	28,8	15,1	53,4	128,0
kommunaalteenused	293,5	333,5	289,6	300,4
muud kulud (lähetused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm)	285,7	491,7	374,8	359,4
Kapitalimahutused	402,7	108,8	81,3	3,4
ehitiste soetamine ja kapitaalremont	402,7	38,5	0	3,4
Investeeringud infotehnoloogiasse	0	70,3	81,3	0
Jääk	969,5	972,8	1035,5	579,3

Tabelist nähtub, et võrreldes 2011. aastaga vähenesid raamatukogu tulud 2012. aastal 5,7%, kulud seevastu kasvasid 5,2% võrra. Sealhulgas kasvasid tööjõu-, komplekteerimis- ja infotehnoloogiakulud ning kommunaalteenuse kulud. Seevastu muude kulude (lähetused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm) ja kapitalimahutuse kululiigid vähenesid.

Joonis 1 Raamatukogu kulude jagunemine 2012. aastal

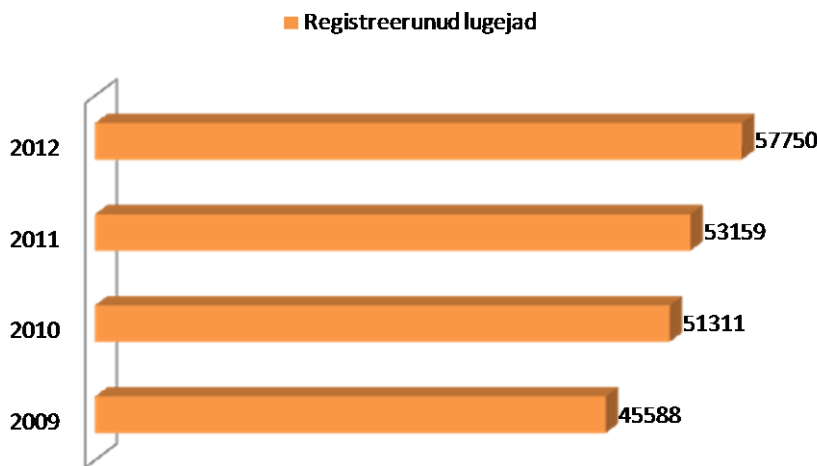
TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

Pearaamatukogu komplekteerimiseelarve kokku oli üle 1,5 miljoni euro, millest Haridus-ja Teadusministeeriumi eraldis moodustas 806 873 eurot. Võrreldes 2011. aastaga kasvas komplekteerimiseelarve 6,9% võrra, kuid mitte tulude suurenemise arvelt vaid tänu eelnevate aastate säästupoliitikale. Tänu konservatiivsele kulutamisele oli aasta alguseks komplekteerimiseelarve jääk 581 355 eurot. Sellest 284 791 oli broneeritud, aga 296 564 eurot oli võimalik eraldatud raamatuostusummale lisada, et eelarve vähenemist katta.

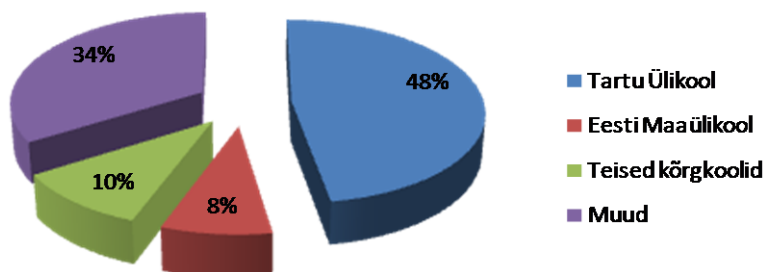
Eelarve jääk seisuga 31.12.2012 oli 165 989 eurot, millest oli ca 90 000 broneeritud. Komplekteerimiskulude täpsemat jaotust vt Lisa 1., tabel 2.

Raamatukogu ja lugejad

2012. aasta lõpuks oli raamatukogul 57 750 registreeritud lugejat (2011. aastal 53 159), neist väljastpoolt Tartu Ülikooli 30321 ehk 52,5% (2011. aastal 21 761 ehk 41%). Võrreldes eelmise aastaga suurenes lugejate arv andmebaasis 7% võrra.

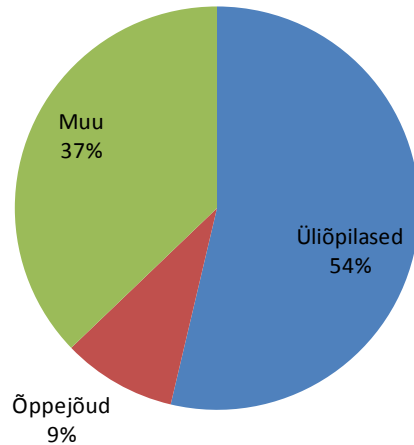

Joonis 2 Raamatukogu registreerunud lugejate arvud 2009-2012

Joonis 3 Raamatukogu lugejate jaotus kõrgkoolide lõikes 2012.a

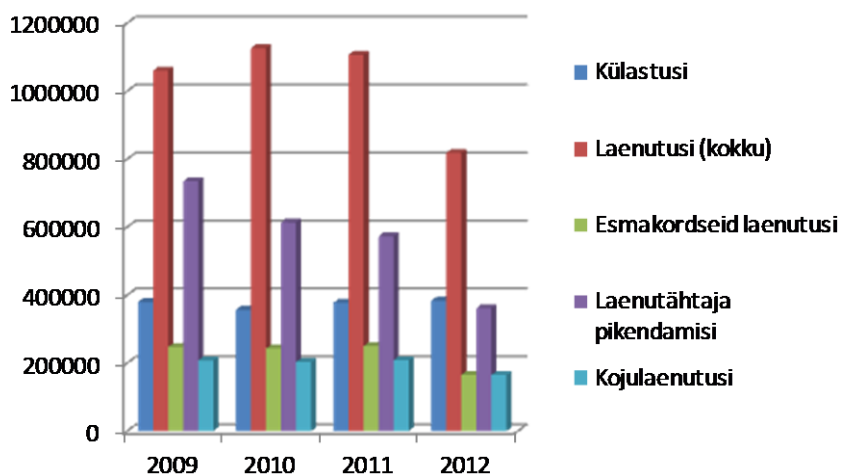
Lugejate osakaal andmebaasis jagunes tegevusalati järgmiselt: üliõpilased (sh Avatud Ülikool) moodustasid 54% , õppejõud, teadurid, doktorandid 9% ja muud 37% lugejate üldarvust.

Joonis 4 Raamatukogu lugejate jaotus tegevusalati 2012.a

Aasta jooksul registreeriti 818 846 laenutust (2011.a 1 1107 169), sh 165 634 esmakordset laenutust, 361 664 laenutähtaja pikendamist. Laenutuste arv vähenes võrreldes 2011. aastaga 26% võrra. Selle põhjuseks oli remont hoidlas ja lugemissaalides, mille tõttu puudus juurdepääs paljudele teavikutele avakogus ligi kolme kuu vältel, hoidlas aga ligi pool aastat.

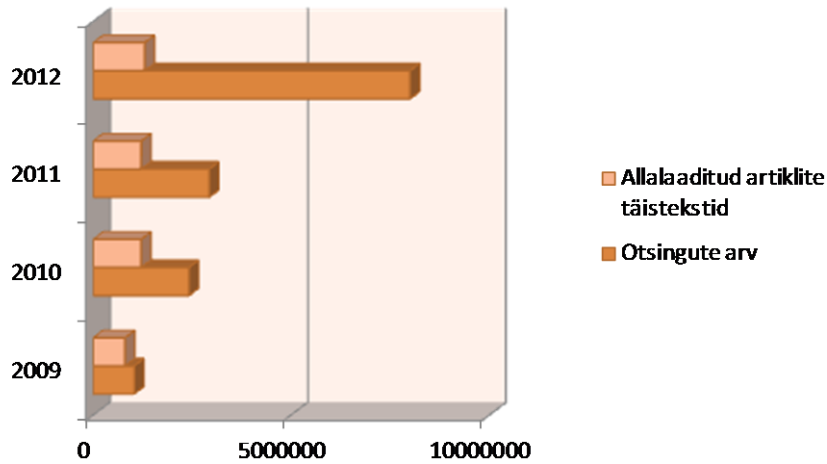
2012. aastal registreeriti pearaamatukogus 232 779 füüsilist külastust ning 3 137 929 virtuaalset külastust. Lugejateeninduse statistilisi andmeid vt Lisa 1., tabel 4.

Joonis 5 Raamatukogu kasutamine 2009-2012

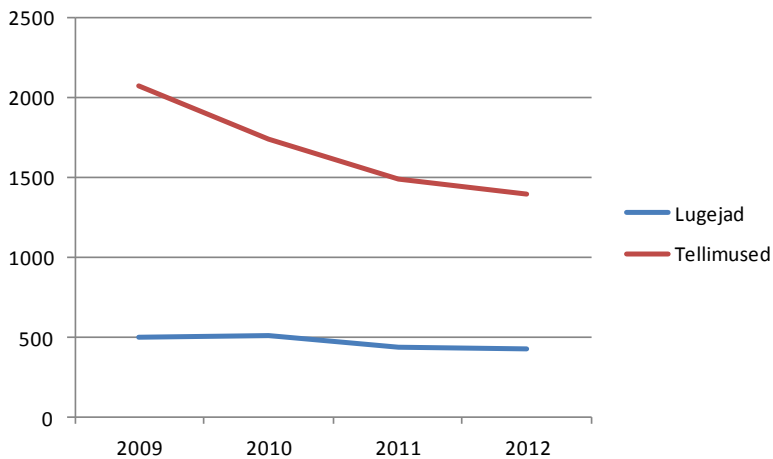
TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

2012. aastal kasutati aktiivselt elektroonilisi teenuseid raamatukogu kodulehekülje vahendusel. Viimast tõendab virtuaalkülastuste arv ning suurenev e-teavikute kasutamine: 2012.a oli otsingute arv kaugjuurdepääsuga andmebaasides 8001605, 2011. aastal 2926657

Joonis 6 Andmebaaside kasutamine 2009-2012

Raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teenust kasutas 2012.a 425 lugejat (2011. a 435), kellelt laekus 1401 tellimust (2011. a 1494) ning 61 raamatukogu. RVL-i teel telliti peamiselt politoloogia-, riigiteaduste ning psühholoogiakirjandust. Jätkuv langus RVL kasutamises on seletatav teenuse kõrge hinna, e-ajakirjade ja e-monograafiate hulga kasvu ning avatud juurdepääsu liikumise arenguga.

Joonis 7 RVL teenuse kasutamine 2009-2012

2012. aastal kaasajastati ja täiendati olemasolevaid infopädevuse kursusi (üle-üliskoolilised infopädevuse alased e-kursused, gümnasistide kursus), arvestades erinevate sihtgruppide vajadustega. Samuti tegeleti kontaktkoolituste väljatöötamisega, mis on eelkõige mõeldud doktorantidele, ülikooli töötajatele ning gümnaasiumiõpetajatele. Koolitusi tehti kokku 343 tundi ja neil osales 1680 inimest sh esmakursuslaste koolituse läbis 681 tudengit.

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

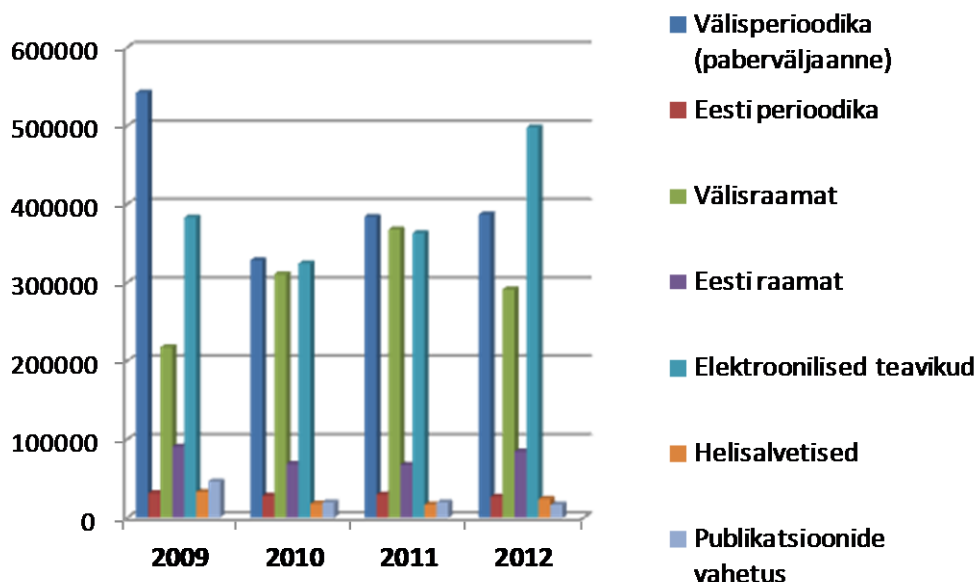
Raamatukogu osutab suurt tähelepanu erivajadustega lugejatele, seda koostöös TÜ õppeosakonnaga. Jätkusid projektid „Rääkivad õpikud“, mille raames salvestati 23 audioraamatut ja „Seinteta raamatukogu“, kus osutati koduteenindust liikumispuudega üliõpilastele (vt Arendustegevus lk 13).

2012. aastal pikenes ööraamatukogu lahtiolekuaeg ühe tunni võrra kella üheni öösel. Ööraamatukogu ajal on tudengite kasutuses valdkonnasaalid, kojulaenutus ja kõik arvutitöökohad kuni kella üheni öösel.

Kogud

Kogude täiendamiseks ning elektrooniliste andmebaaside ja ajakirjade kasutuslitsentside ostmiseks kulutati 2012. a 1,53 mln eurot (2011. a 1,27 mln eur), sellest elektrooniliste teavikute kasutuslitsentsidele 0,49 mln eur (2011.a 0,36 mln eur). Peاراamatukogusse ja teaduskondade erialaraamatukogudesse muretseti teavikuid kokku 1,37 mln eur eest (2011. a 1,31 mln eur).

Haridus- ja Teadusministeerium eraldas 2012.aastal teadusinformatsiooni ostmiseks 745 303 eurot ja rahvusteavikute hankimiseks 61 570. Ülikoolilt tuli õppekirjanduse ostmiseks ja muude kulude katmiseks raamatukogu eelarvesse 150 000 eurot. Kokku eraldati komplekteerimiseks raamatukogu eelarvesse seega 956 873 eurot. See kõik võimaldas pea kõigi valdkondade komplekteerimist ilma suuremate probleemideta ja enam-vähem samas mahus nagu eelnevatel aastatel. Komplekteerimissumma kulud olid 2012. aastal 1 372 239 eurot.

Joonis 8 Peاراamatukogu komplekteerimiskulud 2009-2012.a (eurod)

Esmakordselt sai raamatukogu testamendiga raha raamatute ostmiseks. E.Riihelä testamendi kohaselt sai raamatukogu arstiteadusliku kirjanduse ostmiseks 70 000 eurot. See

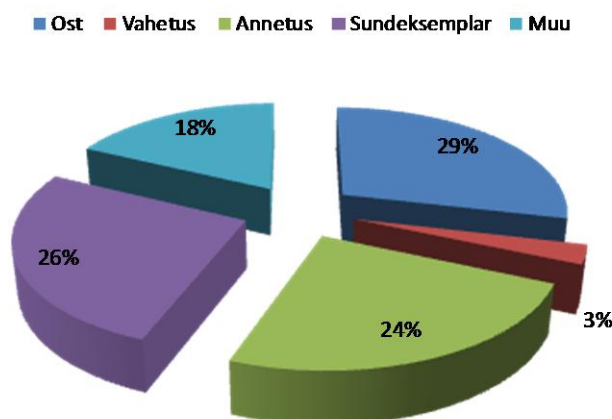
on väga oluline panus arstiteadusliku kirjanduse hankimiseks. Raamatud said tänutäheks annetaja nimelise templi ja raamatukogu tänuseinale pandi raamatukogu poolt annetaja auks tahvel.

Rahvustrükise komplekteerimisel on endiselt väga oluline kiire reageerimine. Raamatukogul on väga hea koostöö Rahva Raamatuga, mille hulgilao kaudu saame soodushinnaga tellida suurema osa Eestis ilmunud trükistest. Rahvustrükise järelkomplekteerimine on tänu Haridus- ja Teadusministeeriumi sihtotstarbelisele toetusele olnud tõhus ja järjepidev.

2012.aastal tutvuti ka mitmete e-raamatute pakkujate ja e-raamatute platvormidega. Eestikeelsete e-raamatute vallas ei olnud hoolimata selleteemalistest koosolekutest ELNET Konsortsiumi raames edusamme. Võõrkeelseid e-raamatuid on mõnevõrra lihtsam hankida, sest välismaal on e-raamatute turg natuke paremini arenenud, kuigi ka see on endiselt äärmiselt ebaühtlane. 2012.aastal tutvuti e-raamatu turu parema tundmaõppimise nimel mitmete e-raamatu platvormide ja e-raamatute pakkujate teenustega nagu EBL, EBSCO e-raamatute platvorm, ProQuesti Ebrary täiendused ning selliste e-raamatute kirjastajatega nagu de Gruyter, Brill, Elsevier, Palgrave.

2012. aastal saabusid raamatukokku järgmised annetused: üldajaloo õppetoolilt 15 kasti erinevaid ajaloolaseid raamatuid, Vahur Aabramsi vahendusel saksa filoloogia raamatukogult 20 kasti kunagise hollandi raamatukogu raamatuid, soome-ugri õppetool andis üle erinevaid lõputöid (sh aula põlengus kannatada saanud töid, mis säilimise huvides digiteeriti), Usuteaduse Instituudist saabus 19 kasti raamatuid, sh meie raamatukogu templitega raamatud, saksa professor Beintker annetas Tartu Ülikoolile usuteaduslikke raamatuid (2 euroalust), tuntud norra filoloog, tõlkija ja estofiil Turid Farbrege kinkis ülikoolile 14 kasti raamatuid (neist osa skandinavistika raamatukogule), professor I. Levini andis üle järjekordse kogu oma raamatukogust - 20 kasti folkloristika ja usuteadusealaseid väljaandeid.

Aasta jooksul kasvasid ülikooli raamatukogu kasutuskogud 49 385 teaviku võrra, ulatudes aasta lõpuks 3 576 064 arvestusühikuni.

Joonis 9 Kasutuskogusse arvele võetud teavikud komplekteerimisallikate lõikes 2012.a

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

Kõik kogud (kasutus-, vahetus- ja varukogu) kokku sisaldasid aasta lõpuks 3 885 983 teavikut. Tartu ülikooli raamatuvara suurus 2012. a lõpuks oli 4 184 440.

Alates 1. jaanuarist 2012 võeti kasutusele arhiivkogu uus töökorraldus, mille kohaselt suunatakse esimene raamatukokku saabunud eksemplar alati arhiivkogusse. Sellise töökorralduse eesmärk on tagada eesti trükise täielik kogu. Muudatus toimus ka arhiivkogu kohaviidas – et arhiivkõnplar oleks nii töötajate kui raamatukogu kasutajate jaoks paremini eristatav, kirjutatakse vaid erandkorras ja teadustöö eesmärgil RARA saalis kasutatava arhiivkõnplari kohaviida ette edaspidi alati ARH.

2012. a lõpus tehti ettevalmistusi uuele kohaviidasüsteemile üleminekuks alates 1. jaanuarist 2013. Mitmel korral arutati ka Euroopa Liidu väljaannete komplekteerimist ja iseäranis eestikeelsete EL väljaannete hankimist.

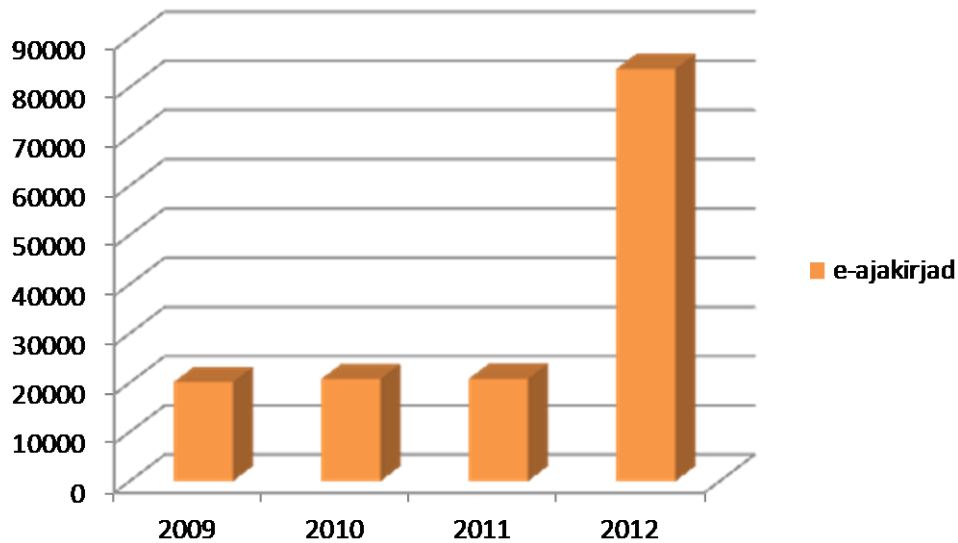
Arendustegevus

2012. aasta arendusülesanded olid järgmised:

- E-raamatukogu arendamine
- Teenuste kvaliteedi tõstmine ning uute teenuste arendamine
- Infotehnoloogilise infrastruktuuri arendamine
- Open Accessi temaatika
- Eestisisese ja rahvusvahelise koostöö arendamine (vt Koostöö, lk 14)
- Raamatukogu arengut ja tegevust reguleerivate dokumentide koostamine
- Raamatukoguhuone rekonstrueerimine

E-teenused ja digitaalkogud

2012. aastal oli raamatukogu tegevuses olulisel kohal digitaalkogude ja e-teenuste arendamine. Tartu Ülikooli teadus- ja arendustöök on väga oluline elektroonilise teadusinformatsiooni olemasolu. 2012. a lõpuks oli raamatukogu vahendusel loodud juurdepääs 116 sidusandmebaasile, mis sisaldasid 83756 teadusajakirja täisteksti või referaati (2011. a 20823 elektroonilist ajakirja), hulgaliselt teatmeteoseid ning maailma juhtivate teaduskirjastuste monograafiate elektroonilisi versioone.

Joonis 10 E-ajakirjade nimetuste kasv 2009-2012

Aasta-aastalt on suurenenud õppejõudude ja üliõpilaste huvi e-raamatute vastu. Seda näitab nii ostetud e-raamatute hulk, e-raamatute pakettide kasutusstatistika kui ka eestikeelsete e-õpikute projekti edenemine.

Alates 2012. aasta sügisest pakub raamatukogu EBSCO Discovery ühisotsingu võimalust. EBSCO Discovery ühisotsingu portaal võimaldab ühe otsinguakna kaudu teha otsinguid paljudes andmebaasides ning on mõeldud eelkõige teadustööd tegevatele üliõpilastele. Discovery leiab teadusajakirjade artikleid, e-raamatuid, teadustöid jm nii TÜ arvutivõrgus kättesaadavatest andmebaasidest kui vabast internetist.

Jätakuvalt pakutakse tasemel digiteerimisteenust nii lugejatele kui teistele asutustele. Toimub digiteeritud materjalide süstemaatiline tärgtuvastamine ning vanaraamatu kirjete saatmine First Search portaali (Heritage of the Printed Book). Tänu soetatud robotiskänneritele on kasvanud e-õpikute ning teadus- ja kultuurilooliselt oluliste vanaraamatu jt kogude kättesaadavus veebikeskkonnas. Digiarhiivis leiduvad materjalid on agregeeritud portaalisessse Europena ja EOD Search, Dart-Europe. Otsimootorite FirstSearch, Scientific Commons, Base jt kaudu on TÜ DSpace sidustatud rohkem kui 1200 sisutootja miljonite kirjete ja täistekstidega.

2012. aastal avati raamatukogu e-pood uuel platvormil.

Raamatukogu töötajad olid 2012. aastal seotud järgmiste projektidega:

- *Projekt EKKM09-122 Tartu Ülikooli Raamatukogu käsikirjakogud - Eesti ja Euroopa kultuuriloo allikabaas, 2009-2013 (KHO juhataja Malle Ermel, raamatukoguhoidja Mare Rand)*

Projekti eesmärgiks on teha kultuuri- ja teadusloo uurijatele kaasaegsel tasemel veebikeskkonnas kättesaadavaks Tartu Ülikooli Raamatukogu käsikirjakogudes olevad 16.-19. sajandi I poole Euroopa, sh Eesti õpetlaste kirjad ning elu- ja reisipäevikud. Näituste kaudu populariseerida teadus- ja kultuurilugu ning tutvustada avalikkusele Eesti ja Euroopa kultuurikontekstis unikaalseid Tartu Ülikooli Raamatukogu (TÜR) kirjakogusid. Õpetlaste omavaheline kirjavahetus oli kuni 19. sajandini valdav teaduskommunikatsiooni kanal ideede tutvustamiseks ning nende üle diskuteerimiseks, mistõttu toonast teaduskorrespondentsi võib käsitleda ka iseseisva tekstižanrina. Loodav ESTERi põhine andmebaas võimaldab paremini tuua teaduskäibesse TÜ Raamatukogus leiduv ideede levikut ning kultuurimõjutusi kajastav käsikirjaline tekstikorpus ning selle läbi toetada ideede leviku ning baltisaksa kultuuri, mis on oluliselt mõjutanud eesti professionaalse kõrgkultuuri tekkimist ja arengut, interdistsiplinaarset uurimist ning lõimida Eesti teadlasi uusaja teadus- ja kultuurilugu käsitlevatesse uurimisprojektidesse rahvusvahelises ulatuses.

- *Projekt EKKM09-118 Estica/Baltica ajalooliste täistekstide digitaalne kättesaadavaks tegemine, 2009-2013 (kogude direktor Kristina Pai)*

Projekti üldeesmärk: hõlbustada eesti kultuuri seisukohalt unikaalsete teadus- ja kultuurilooliste baastekstide kasutamist, muuta humanitaarteadlaste tööks ülivajalik informatsioon sidusrežiimis ülemaailmselt kättesaadavaks. Digiteerida ja sidustada interneti ja erinevate andmebaasidega vanad Estica/Baltica suure kasutuskoormusega väljaanded. Tegevused: Estica/Baltica-sisulistest väljaannetest digitaalse andmekogumi koostamine ning sidustamine erinevate baaside ja repositooriumitega: EEVA; ESTER; TÜRI D-Space, Digar. Võimalusel tekstituvastuse rakendamine. Tekstide internetibrauseritega otsitavaks muutmine. Kirjeldus: TÜ Raamatukogu Estica väljaannetest leiavad pidevat kasutamist väga paljud. Unikaalsed võõrkeelsed (põhiliselt saksa- ja venekeelsed) trükised, mis on ilmunud 16. sajandist kuni 1945. aastani Eestis ja endistes Balti kubermangudes (Eesti-, Liivi- ja Kuramaal) või käsitlevad Eestit, moodustavad ühe rikkalikuma kollektsiooni (~ 50 000 arvestusüksust) Eesti kultuurimälust. Need väljaanded on ka rahvusvahelises kontekstis tähelepanuväärsed, sest nende seas on trükiseid, mis on säilinud ainueksemplaridena või väga vähesel arvul. Estica/Baltica sisulised väljaanded on pidevas teaduslikus kasutuses - neid tsiteeritakse, neist lähtudes koostatakse uurimustöid. Kasutajaskond on lai - ajaloolased, usuteadlased, filoloogid, õigusajaloolased jpt. Lisaks teadlastele on omaaegsed perioodikaväljaanded ka vajalikuks allikmaterjaliks näiteks tänapäeva linnaplaneerijatele

- *Projekt EKKM09-137 Eesti teadusliku sisuga täistekstide liitmine ülemaailmse infokeskkonnaga 2009-2013 (digikogude analüütik Heiki Epner)*

Eestiga seotud humanitaar-, sotsiaal- ja reaalteadusliku sisuga ajalooliste täistekstide digimine ja avaldamine internetikeskkonnas public ja CC litsentsi alusel. Tulemused:

1) Täistekstid sidustatakse Eestiga seotud teadlaste biograafiliste baasidega, moodustatakse virtuaalsed teoste kogumikud. 2) Täistekstid muudetakse leitavaks ja kasutatavaks sõltumata ajast ja objektide või uurijate asukohast. 3) Aja- ja finantskulud konkreetsete väljaannete leidmiseks, hankimiseks ja kasutamiseks minimaliseeritakse. 4) Tekstid lähevad ülemaailmsesse käibesse. Materjalid muudetakse kättesaadavaks kõigile, sh uurijaeeldustega õpilastele. 5) Ülemaailmses käibes toimivad tekstid Eestit, teadust ja kultuuri tutvustavate ja reklaamivate toodetena. Varasemate projektide raames on digitud Eestiga (peaasjalikult Tartu Ülikooliga) seotud dissertatsioonid kuni 1918, ilukirjandust, monograafiaid ja teadusliku sisuga perioodikat. See on omakorda tekitanud nõudluste eelkõige teadusperioodika ja mahukate monograafiate täistekstide järele

- *Projekt LP1RT10041 Eesti trükise Punase Raamatu ja eesti kultuuri käsikirjaliste alliktekstide digiteerimine 2010-2012 (digikogude analüütik Heiki Epner)*

Eesti Kirjandusmuuseumi projekti "Eesti trükise Punase Raamatu ja eesti kultuuri käsikirjaliste alliktekstide säilivuse ja kättesaadavuse tagamine" raames toimuv alaprojekt "Eesti trükise Punase Raamatu ja eesti kultuuri käsikirjaliste alliktekstide digiteerimine". Projekti eesmärgiks on erinevates mäluasutustes paikneva haruldase vanaraamatu kollektsiooni (1 000 trükist, 100 000 lehekülge) ja käsikirjalise kultuuripärandi (208 köidet, 140 000 lehekülge) digiteerimine sealhulgas originaalide skaneerimiseelne ennistamine ja konserveerimine.

- *Projekt SP1RT11175T Eesti e-varamu ja kogude säilitamine (esimene etapp), 2011-2015 (KHO juhataja Malle Ermel)*

Projekti üldiseks eesmärgiks on tõsta erinevate valdkondade teadus- ja õppetöö kvaliteeti raamatukogudes ja arhiivides oleva ning nendesse lisanduva informatsiooni piiranguteta kättesaadavaks tegemise läbi teadlastele, üliõpilastele, kõikidele infotarbijatele nii Eestis kui globaalses ulatuses. Otsesed eesmärgid on:

1. võimaldada kiiremat ja mugavamalt infootsingut Eesti teadus- ja arendustegevuse varustamisel usaldusväärse ja kvaliteetse informatsiooniga;
2. saavutada seisund, kus eesti teadus- ja arendustegevuse jaoks olulise digitaalse informatsiooni kogumine ja analoogkandjatel oleva informatsiooni viimine digitaalsele kujule toimub ühtseid standardeid ja kvaliteedinõudeid arvestades ning kokkulepitud tööjaotuse alusel;
3. suurendada mäluasutuste kompetentsi ja võimekust digitaalsel kujul oleva informatsiooni töötlemisel, säilitamisel ning kättesaadavaks tegemisel;
4. luua keskkond ja parandada tingimusi nii digitaalsel kujul sündinud informatsiooni kui analoogkandjate digitaalkoopiaid, samuti analoogkandjatel oleva informatsiooni

võimalikult pikaajaliseks säilitamiseks, suurendada algallikate kättesaadavust uurijatel tänapäeval ja tulevikus.

Projekti raames rajatakse paberkandjal olevate liighappeliste teavikute massilise neutraliseerimise keskus Tartu Ülikooli Raamatukogu juurde. Esimesel etapil luuakse neutraliseerimiskeskuse toimiv tehniline baas koos vajalike abiruumide ja teenindava personali ruumidega (üldpindala ca 500 m²). See eeldab ventilatsiooni ja kliimaseadmete ja veetorustike renoveerimist, tagamaks seadmete pikaajaline funktsioneerimine ning raamatute säilimine. Liighappelise paberi neutraliseerimine võimaldab pikendada teavikute elutsükli ligikaudu 3-5 korda. Neutraliseerimiskeskus võimaldab päästa kõik Eesti mäluasutustes olevad liighappelisel paberil olevad raamatud hävimisohust ning pakkuda teenust ka lähiriikide raamatukogudele ja arhiividele

- *Projekt SP1RT11059 Väliseesti teadlaste käsikirjapärandi arhiveerimine ja kättesaadavaks tegemine Tartu Ülikooli Raamatukogus, 2011-2012 (KHO juhataja Malle Ermel)*

Projekti eesmärgiks on väliseesti teadlaste arhiivipärandite säilivate kirjeldamine elektronkataloogis ESTER, et luua uurijatele võimalus nende ettetellimiseks kaugkasutuse režiimis ning Karl Laantee isikuarhiivi korrastamine.

Teenuste kvaliteedi tõstmine ja nende arendamine

Arvestades lugejate vajadusi tehti ka e-kataloogis ESTER arendusi - koostöös süsteemihalduri ja kogude arenduse osakonnaga on e-kataloogi tehtud püsiline kodulehe infole, mis seletab, mis on arhiivkogu ja millistel tingimustel saab seda erandkorras kasutada.

Suurt tähelepanu osutati erivajadustega lugejatele, seda koostöös TÜ õppeosakonnaga. 2012. aastal jätkus osalemine PRIMUSE projektis „Rääkivad õpikud“: vaegnägijatele e-raamatute loomine, raamatukogule annetatud heliraamatute arhiveerimine digiarhiivi. Projekti raames salvestati aruandeperioodil 23 audioraamatut. Aasta lõpus paigutati Meediasaali punktkirja printer pimedate tudengite jaoks. Samuti osutati koduteenindust liikumispuudega üliõpilastele (projekt „Seinteta raamatukogu“).

Infotehnoloogilise infrastruktuuri arendamine

- Tasemel digiteerimisteenuse pakkumine lugejatele ja teistele asutustele
- Digiteeritud materjalide süstemaatiline tärgtuvastamine
- OJS-platvormi tutvustamine ja toe pakkumine selle rakendamisel
- Digiarhiivis leiduvate materjalide agregeerimine portaalidesse Europeana ja EOD Search.

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

- Vanaraamatu kirjete saatmine First Search portaali (Heritage of the Printed Book)
- TÜ Raamatukogu e-poe avamine uuel platvormil
- Eesti teadusliku sisuga täistekstide liitmine ülemaailmse infokeskkonnaga
- jooksvalt töötajate arvutipargi uuendamine

Eestikeelne e-õpik

2012. aastal õnnestus tagada juurdepääs 8 õpikule andmebaasi Ebrary ja 46 raamatule digiarhiivi DSpace kaudu. Peamiseks eesmärgiks oli suurendada avatud juurdepääsuga eestikeelsete või Eestis ilmunud e-õpikute osakaalu. 31.12.2012 seisuga oli andmebaasis Ebrary 97 ja digitaalarhiivis DSpace 96 (2011.a 52) raamatut. Kõige enam oli neid sotsiaal- ja haridusteaduskonnast. Pidevalt toimub õppejõudude individuaalne nõustamine. Ühtlasi kasvab ülikooli õppejõudude teadlikkus raamatukogu juhitava projekti ja selle kasulikkuse kohta. TÜ kirjastamiskolleegium andis kirjastamistoetust 2012. aastal 12 õpiku autorile, lisaks said toetust ka ajakirjad ja monograafiad.

Open Accessi nädal

Ajavahemikus 22.-28.oktoober toimus raamatukogus kolmandat korda Open Accessi nädal, kus tutvustati teaduse vaba liikumise võimalusi.

Pilt 1 OA nädala raames korraldatud aruteluseminar. TÜ arhiiv/Andres Tensus

Avatud juurdepääsu põhimõtted, mille puhul räägitakse teadusinformatsiooni kättesaadavusest kui avalikust hüvest, on omandanud maailmas järjest laiemat kandepinda. Akadeemilises kirjastamises on kasutusele võetud uued ärimudelid, mis võimaldavad

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

teaduspublikatsioonide piiranguteta levikut olulisemalt suurema lugejaskonna hulgas. Open Accessi nädala raames korraldasid TÜ kirjastus koostöös TÜ raamatukoguga paneeldiskussiooniga seminari „Akadeemiline kirjastamine avatud maailmas“, mille eesmärgiks oli tutvustada TÜ kirjastuse uut kirjastamispoliitikat, anda ülevaade avatud juurdepääsuga publitseerimismudelitest, tutvustada rahvusvahelist praktikat ja raamatukogu poolt pakutavaid publitseerimise platvorme ning käsitleda autoriõiguste ja vaba kasutuse litsentsidega seotud küsimusi. (vt Näitused ja üritused lk 26, Lisa 4).

Open Accessi nädala üheks eesmärgiks on tutvustada Tartu Ülikooli õppejõududele ja teadlastele TÜ digitaalarhiivi DSpace ning kutsuda neid üles avaldama seal oma teadustöötulemusi ja õppeobjekte. Selle tarbeks valmis OA nädalaks digitaalarhiivi tutvustav videofilm ning infovoldik. Open Accessi nädala teine eesmärk lähtus vajadusest algatada riiklikul tasandil sisuline diskussioon ja jõuda ühisele arusaamale, kuidas avatud juurdepääsu Eestis tervikuna käsitleda.

Dokumentide koostamine

Direktori korraldusega kinnitati 2012. aastal TÜ raamatukogu serveriruumi kord (7-3/RT 5, 02.02.2013).

Arenduskogu koosolekute peamised arutlusteemad 2012. aastal olid seotud raamatukogu arengukava täitmise ning võõrkeelse kogu (F3) uue paigutuse ja kohaviidasüsteemi väljatöötamisega.

Raamatukogu erinevates toimkondades tegeleti aasta jooksul mitmete juhendite kaasajastamisega - kustutamise kord ja teavikute hindamine retrokataloogimisel. Samuti tehti 2012.a lõpus ettevalmistusi uuele kohaviidasüsteemile üleminekuks alates 1.jaanuarist 2013. Võõrkeelse kirjanduse kogus hakati vastavalt arenduskogu otsusele 10.12.2012 kasutama formaadilis-järjenumbrilist kohaviita.

Raamatukoguhoone rekonstrueerimine

Tartu ülikooli raamatukogu oli 2012. aastal CO₂-saastekvoodi müügitulu eest rekonstrueeritavast ligi 500 avaliku kasutusega hoonest suurima investeeringumahuga. Raamatukogu renoveerimistööd vältasid 2012. aasta märtsist novembrini ning selle käigus uuendati raamatukogu ventilatsiooni-ja küttesüsteem, vahetati välja aknad ning soojustati katus ja fassaad.

Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega

Haruldaste trükiste kogusse lisandus 2012. aastal ostude, annetuste ja vanema võõrkeelse raamatu kogu läbitöötamise käigus 52 kd.

2012. a laaditi CERL-i arendatavasse andmebaasi Heritage Printed Book Database 20926 TÜR vanaraamatu kirjet (ilm kuni 1830).

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

Oma arhiivimaterjale loovutasid prof. Ott Kurs, Rein Taagepera, Isidor Levin, Sergei Issakov (tema vahendusel jõudsid TÜR-i TÜ kasvandiku, muusikateadlase Dmitri Tihhomirovi ja kodu-uurija Richard Blomeriuse materjalid); uusi materjale lisandus Pent Nurmekunna, Ilmar Rebase, Olaf-Mihkel Klaasseni ja Viktor Kalnini isikuarhiividesse. Prof Arvo Tikk andis üle prof Ruth Paimre materjale, TÜ mikrobioloogiainstituut andis üle prof Akivo Lenzneri käsikirjapärandi; põhimõttelise nõusoleku arhiivi üleandmiseks on andnud orientalisi ja ühiskonnategelase Linnart Mälli ja klassikalise filoloogi Jaan Undi pärijad.

Fotosid annetasid Hillar Palamets (TÜ fotokroonikat), Arvo Tikk (TÜ arstiteaduskonna tegevusest), Olaf Langsepp (fotod Pent Nurmekunnast).

Jätkus Karl Morgensterni (1770-1852) kirjakogu (F 3) kirjeldamine ja kirjete redigeerimine, keskaegsete pärgamendifragmentide kirjeldamine ning teoloogi ja välis-Eesti avaliku elu tegelase Karl Laantee (1927-2007) isikuarhiivi (F 184) korrastamine koos säilikute kirjeldamisega ESTERis.

Töös fotokoguga oli põhitähelepanu veebiserveris (scann) olevate digikoopiate üleviimine DSpace'i. Aasta jooksul rearhiveeriti DSpace'is 2708 faili, mille lingid tuli ESTERis asendada uute vastu (jt nõutavad muudatused; tegemist oli käsitööga). Fotokogusse (F 65) inventeeriti 36 nimetust fotosid ja/või negatiive. ESTERisse lisandus fotokogu kohta 20 bibliikirjet.

2012. a lõpuks on ESTERis kirjeldatud ca 80 % graafikakogust (5416 eksemplarikirjet). Graafikakogu kataloogimise käigus ühtlustati kasutatavaid märksõnu, et need moodustaksid ühtse süsteemi teiste teavikulaadide märksõnadega.

ESTERi kirjesse lisati DSpace'i lingid Jürgensoni eksliibrisekogu kohta (1374 linki), mille tulemusena on nimetatud kogu digikoopiad juurdepääsetavad ka e-kataloogi kaudu. Eksliibrisekogu kättesaadavaks tegemiseks Europeana portaali kaudu osutus vajalikuks ka nende DSpace'i kirjelduste redigeerimine (1374 kirjet). Eksliibrisekogu vanem osa, mis on vaba autoriõiguse kaitse alt, on täielikult digiteeritud ning kättesaadav nii ESTERi kui DSpace'i kaudu.

Estica-projekti raames digiteeriti 194 kd (nimetusi rohkem, sest enamasti on tegemist mahukate konvoluutidega) KHO-sse eraldatud Estica-kogu trükiseid.

Näitused 2012. aastal

1. Gerardus Mercator 500 . Koostöös TÜ geograafia osakonna , Eesti Geoinformaatika Seltsi ja ka Geodeetide Ühinguga (Kadri Tammur).
2. Raamatukogu ajalugu ja rariteete tutvustav stendinäitus eksponeerimiseks Dorpati konverentsikeskuses LIBER2012 ajal (Kadri Tammur, Kristiina Tiideberg).
3. Veebinäituste sari Pärlid (Kadri Tammur, Kristiina Tiideberg).

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

Raamatukogu kunstikogust pärinevaid teoseid deponeerisid oma näitustel TÜ Ajaloo muuseum (TÜ varakamber – 7), TÜ kunstimuuseum (Puusse lõigatud pildid. Albrecht Dürer ja saksa puulõikekunst – 33 graafilist lehte), KUMU (Vinum et panis. Veini ja leiva motiiv 16.-20. saj kunstis – 2 graafilist lehte) ja Kadrioru kunstimuuseum (Rambipalavik – 7 graafilist lehte).

Uurijate teenindamine

KHO materjale kasutas aasta jooksul 195 isikut, nendest: TÜ õppejõud ja teadurid – 35; TÜ üliõpilased – 87; uurijad väljastpoolt TÜd – 63; välismaalt – 10. Laenutusi registreeriti 3909 (haruldast raamatut, 814 käsikirja, 1775 fotot, 963 kunstikogu teavikut).

DSPACE'is arhiveeritud digitaalkoopiate virtuaalkülastusi 2012. aastal

- ✓ käsikirjad – 3910
- ✓ fotod – 4792
- ✓ kunstikogu – 5106

Uurijate tellimisel valmistati KHO materjalidest digitaalkoopiaid 1036 faili (sh trükiste ja käsikirjade lk – 457; fotod - 523 kunst -56).

Bibliograafiatöö ja kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER

2012. aastal toimus artiklite bibliografeerimine Eesti artiklite andmebaasi ISE (TÜ raamatukogu on kahe teemabaasi haldaja:

- meditsiin ja tervishoid
- keeleteadus

Jätkus TÜ isikkoosseisu artiklite ja *Estonica* artiklite bibliografeerimine. Aasta jooksul bibliografeeriti 3295 artiklit.

2012. aasta lõpuks oli e-kataloogis ESTER kirjeldatud 53% ehk 2 108 155 eksemplari Tartu Ülikooli raamatuvarest (pearaamatukogu eksemplariid 1 766 176, TÜ erialaraamatukogud – 341 979) kokku 1 176 273 nimetust. Seisuga 31. 12. 2012 oli ESTER-iga on ühinenud 37 ülikooli allüksuste raamatukogu. Neljas ülikooli allüksuses (Tehnoloogiainstituut, Molekulaar- ja rakubioloogia instituut, Botaanika osakond, Geograafia osakond) puudub raamatukogu, kuid raamatud-teaduskonna ostud, grandiosstud- võetakse nende asutuste arvele. Lisaks neile on koostöö Balti Kaitsekolledži, Riigikohtu ja Soome instituudi raamatukoguga.

2012. a. aastal koostati uutele teavikutele 22 958 bibliokirjet, originaalkirjeid oli 13 873 ja koopiakirjeid 9085. Kaart- ja sedelkataloogi konverteerimise käigus lisandus ESTERisse 6319 bibliokirjet, originaalkirjeid oli 5811 ja koopiakirjeid 508. ESTERi kõrval on raamatukogu

koduleheküljel kättesaadavad digiteeritud sedelkataloogid „Võõrkeelsed raamatud ilmunud kuni 1945“ ja „Venekeelsed raamatud ilmunud kuni 1916“.

ESTERisse lisandus 61472 uut eksemplarikirjet.

“Eesti märksõnastiku” (EMS) toimetamine toimub ELNET Konsortsiumi märksõnastiku halduri juhendamisel valdkonnapõhiselt. Sellesse töösse on sisukirjelduse osakonnast kaasatud 4 töötajat

Märksõna normikirjed koostatakse Eesti märksõnastiku veebirakenduses ja laaditakse regulaarselt andmebaasidesse ESTER ja ISE. Aasta jooksul täienes ESTER 1048 uue normikirjega (nimi, ühtluspealkiri, märksõna), redigeeriti 506 normikirjet ning liigitati ja märksõnastati 26 741 teavikut.

Statistilisi andmeid vt Lisa 1., tabel 6.

Teadustöö

2012. aasta lõpu seisuga oli raamatukogu teaduskeskuse koosseisus 6 töötajat: 1 vanemteadur, 3 erakorralist vanemteadurit ning 2 teadurit.

Pärtel Piirimäe juhitud sihtfinantseeritava teadusteema „Ideede ja teooriate levik ja retseptioon Baltimaades Rootsi ja Vene võimuperioodil (17.saj.-20.saj. algus)“ laiemaks eesmärgiks on ideede ajaloo suuna arendamine Eestis. Selleks on ühendatud üheks uurimisgrupiks eri valdkondade teadlased, kes on seni oma uurimissuuna kitsamas raamistikus tegelenud teaduslike, teoloogiliste, õiguslike, poliitiliste ja historiograafiliste ideede ja teooriate ajalooga. Uuringu käigus tuuakse teaduskäibesse mitmeid seni tähelepanu alt välja jäänud allikaliike, väärtustades eriti Tartu Ülikooli raamatukogu unikaalseid kogusid.

2012. a põhitulemused:

1. Alusuuringute jätkamine ideede- ja teadusajaloo valdkonnas; allikate läbitöötamine TÜ raamatukogu jt arhiivide ja raamatukogude kollektsoonides:

- TÜ 17 sajandi dissertatsioonide andmebaasi (Zotero) kirjete täiendamine

- Tartus leiduvate 17. sajandi trükiste andmebaasi täiendamine

- Loomuõigusteooriate allikate andmebaasi koostamine koostöös rahvusvahelise projektiga "Natural law 1600-1850"

2. Empiirilise materjali analüüs ja süntees; tulemuste publitseerimine ja tutvustamine konverentsidel. Projekti põhitäitjad avaldasid 2012. aastal 29 teaduspublikatsiooni, nendest: ning pidasid 10 ettekannet konverentsidel (sh 5 rahvusvahelistel). Ilmumas on projekti

tulemusi sisaldav Ajaloolise Ajakirja teemanumber "Religiooni ja ateismi ajaloost Eestis" (2013, nr 3; koost. vanemteadur Meelis Friedenthal).

3. Teaduslik-organisatoorne töö: toetavate ETF projektide juhtimine (P. Piirimäe, M. Friedenthal), teaduskonverentside ettevalmistamine (2012. a lõpul Michael Dau konverents; 2013. a märtsis konverents "The transmission and reception of ideass in the early modern Baltic area: intellectual and material aspects).

Raamatukogu töötajad olid 2012. aastal seotud järgmiste uurimisteedadega:

- Projekt ETF8938 Euroopa ülikoolid Eesti-, Liivi- ja Kuramaa arstide koolitajaina ning arsti- ja loodusteaduslike ideede vahendajaina varasel uusajal, 2011-2014 (vanemteadur Arvo Tering).

Projektis jälgitakse meditsiini- ja loodusteaduslike ideede retseptiooni 185 Baltimail töötanud õpetatud meedikudissertatsioonides. Teemad: füsioloogia kiire arengu, eriti Harvey vereringeteooria kajastumine dissertatsioonides; elusolendite tekke ja paljunemise teooriad; haiguste etioloogia, diagnoosimise ning teraapia kontseptsioonid dissertatsioonides; dissertatsioonidetemaatika laienemine uute teemade (kirurgia, sünnitusabi ja silmahaigused) näol; keskkonnamõjutused ja tervislik elulaad dissertatsiooniteemadena; keemia muutumine meditsiini abidistsipliinist iseseisvaks teadusalaks ja selle kajastumine dissertatsioonides; Linné elusorganismide süstemaatika jõudmine disputatsioonidesse; dissertatsioonide muutumine kompilatiivsetest referaatidest kliinilistele vaatlusandmetele tuginevateks uurimistöödeks.

- Projekt SF0150004s07 Eesti muusikakultuuri struktuur, ajalooline kujunemine ja areng tänapäeval, 2007-2012 (teema juht prof. Jaan Ross, täitja raamatukoguhoidja Geiu Rämmer)

Teema raamides kavandatakse uurimistööd kõigis muusikateaduse põhisuundades, milleks on muusikaajalugu, muusikateooria, etnomusikoloogia ja kognitiivne muusikateadus. Eesti muusikat vaadeldakse laiades piirides, haarates siia mitte ainult etniliste eestlaste, vaid ka teiste Eestis elanud või elavate rahvaste, nt baltisakslaste, rannarootslaste jt nii pärimusliku kui ka professionaalse muusikakultuuri. Uurimistöös kasutatakse kõrvuti traditsiooniliste meetoditega (arhiivi- ja välitööd, tekstide analüüs) laialdaselt tänapäevaseid meetodeid nagu struktuurianalüüs ajaloo käsitlusel, Schenkeri ja hulgateoreetiline analüüs, eksperiment, heli analüüs arvutis, ankeetküsitlus jt. Teema üldisemaks eesmärgiks on Eesti muusikakultuuri võimalikult laiahaardeline kirjeldus nii sünkroonses kui diakroonses plaanis. Muusikaajalooliselt on töös olulisel kohal võrdlevad uurimused Eesti naaberkultuuridega, sh skandinaavia, balti, slaavi ning teiste läänemeresoome rahvaste muusikaga.

Malle Ermel jätkas tööd raamatukogu ajaloo koostamisega.

Koostöö

Koostöö eesti ja välismaa raamatukogude ning erialaorganisatsioonidega realiseerus esmajoones Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, ELNET Konsortsiumi, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Eesti Muusikakogude Ühenduse toimkondade ja töögruppide kaudu. Koostöö sisuks oli avatud juurdepääsu võimaluste tutvustamine Eestis laiemalt, teadusraamatukogude komplekteerimiskava ja finantseerimise põhimõtete väljatöötamine, infosüsteemi ESTER ning ühiste andmebaaside (e-kataloog ESTER, Eesti Märksõnastik EMS, artiklite andmebaas ISE,) ja projekti Eesti e-varamu ja teavikute säilitamine (esimene etapp) arendamine ning elektroonilistele teadusajakirjadele juurdepääsu vahendamiseks ühiste kasutuslitsentside ostmise.

Traditsioonilisteks vormideks välismaa raamatukogudega on publikatsioonide vahetus, raamatukogudevaheline laenus ja informatsiooniline koostöö.

2012. aastal osales raamatukogu mitmes Euroopa Liidu ja muudes projektides:

- **EOD** — 2008. aasta lõpus liituti Euroopa raamatukoguvõrguga, mis pakub ühisel platvormil digiteerimisteenust (eBooks on Demand). Kokku on EOD teenuse kaudu digitaliseeritud 168 raamatut, neist 60 2012. aastal.
- **European Libraries** —raamatukogu digiteeritud kogud sidustati teiste Euroopa mäluasutuste digikogudega ühisotsingu portaali Europeana kaudu. Osalesid kõik Euroopa Rahvusraamatukogud ja 48 juhtivat teadusraamatukogu. Portaali kaudu tehti ühest kohast otsitavaks üle 200 miljoni kirje, juurdepääsetavaks üle 24 miljoni lehekülje täisteksti ja üle 7 miljoni digitaalse objekti. Sisu hõlmas nii haruldasi raamatuid, käsikirju, pilte, videot jm.
- **OpenAIRE**—projekti eesmärgiks on pakkuda teadlastele Euroopa Komisjoni Seitsmendast Raamprogrammist toetust saanud teadustöö tulemuste avalikult kättesaadavaks tegemiseks repositooriumis ning selle repositooriumi tutvustamine. Projekti rahastab Euroopa Komisjon ning projektis osalevad EL liikmesriigid. Eestist osalevad OpenAIRE projektis TÜ Raamatukogu, Eesti Rahvusraamatukogu, Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu ja Tallinna Tehnikaülikool.
- **Teadus- ja Innovatsioonipoliitikaseire Programm (TIPS)** —programmi elluviija on Tartu Ülikool. Tartu Ülikooli raamatukogu osaleb programmis kahe uurimisteamiga: avatud juurdepääsu definitsioon ja regulatsioon; OA rahastamismudelid Eestis ja EL riikides. Projekti rahastab SA Archimedes. 2012. aasta oktoobris valmis TIPSi vahearuanne Uuring 1.1. "Autoriõiguse ning avatud juurdepääsu (Open Access) küsimused teadus- ja arendustegevuses.", kus raamatukogust osales OA spetsialist Merit Burenkov <http://www.tips.ut.ee/index.php?module=32&op=1&id=3527>
- **eIFL**— projekt, mis vahendab juurdepääsu elektroonilisele teadusinformatsioonile.

2012. aasta lõpus oli raamatukogu järgmiste rahvusvaheliste organisatsioonide liige:

- Euroopa Informatsiooni Assotsiatsioon (EIA), Balti- ja Põhjamaade haru
- Euroopa Teadusraamatukogude Liit (LIBER, League of European Research Libraries)
- Euroopa Tervishoiuteabe ja Meditsiiniraamatukogude Assotsiatsioon (EAHIL; European Association for Health Information and Library Association)
- Rahvusvaheline Muusikaraamatukogude, -arhiivide ja -dokumendikeskuste Assotsiatsioon (IAML; International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres)
- Rahvusvaheline Heli- ja Audiovisuaalsete Arhiivide Assotsiatsioon (IASA; International Association of Sound and Audiovisual Archives)
- Rahvusvaheline Õigusraamatukogude Assotsiatsioon (IALL; International Association of Law Libraries)
- Euroopa Teadusraamatukogude Konsortsium (CERL; The Consortium of European Research Libraries)
- Balti Audiovisuaalse Arhiivi Nõukogu (BAAC; Baltic Audiovisual Archival Council)
- Bibliotheca Baltica
- SPARC Europe
- ENCES European Network for Copyright in support of Education and Science

LIBERi 41. aastakonverentsi korraldamine

Euroopa teadusraamatukogude ühenduse LIBER 41. aastakonverents toimus 27.-30. juuni Tartus Dorpati konverentsikeskuses ning korraldajaks oli TÜ raamatukogu. Esmakordselt Eestis aset leidnud aastakonverents kandis pealkirja "Euroopa teadmismajanduse mobiliseerimine" (Mobilising the knowledge economy for Europe) – rõhuasetusega uutel tehnilistel seadmetel ja üle-Euroopalisel koostööl. Põhikonverents toimus Dorpati konverentsikeskuses 27.-30.juunil 2012, sellele eelnes 2-päevane eelkonverents, mille käigus said kokku töögrupid ja toimkonnad ning peeti seminar noortele juhtidele.

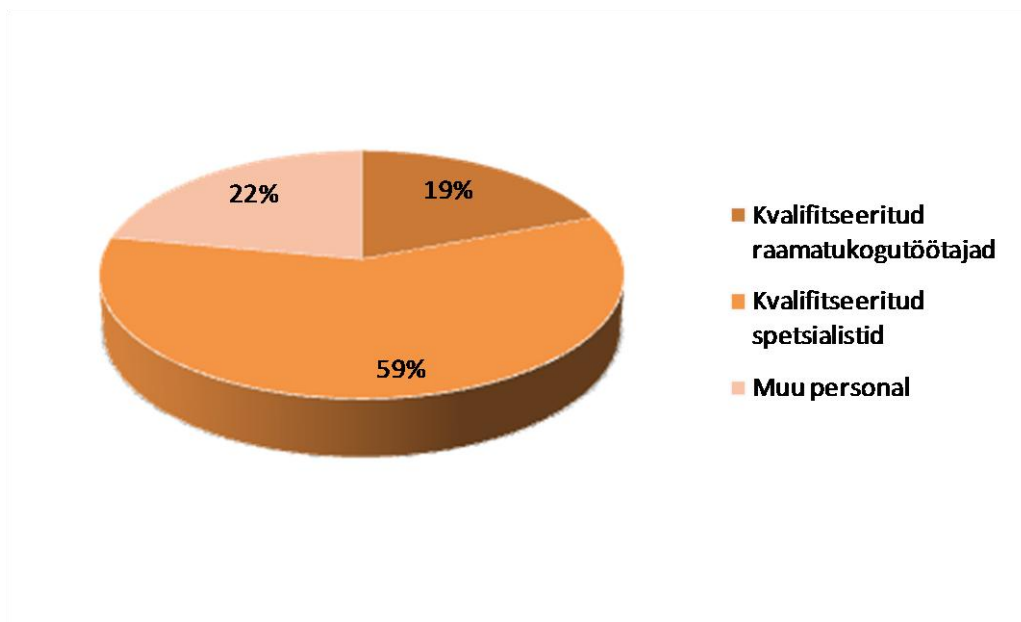
Tartusse saabus 332 teadusraamatukogude tippspetsialisti 34 riigist. Konverentsil käsitleti raamatukogunduse seisukohast olulisi teemasid nagu rahvusvaheline koostöö, pilveteenused, mobiililahendused, avatud juurdepääs (Open Access), autoriõigus ja digitaalne säilitamine jne. Kutsutud esinejaid olid viis- Eestist minister Jaak Aaviksoo, Inglismaalt David Nicholas, Ameerikast Ellyssa Kroski, Hollandist Kurt de Belder ja

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

Austraaliast John Houghton. Kõik esindasid erinevat stiili, erinevaid teemasid, kuid kõigi ettekannete kohta andsid osalejad enamasti väga positiivse hinnangu. Konverentsi tagasiside põhjal saab öelda, et konverentsi korraldus oli kõrgel tasemel, olulised esinejad - oma valdkonna arengusuundade määravad ja otsustajad - võtsid konverentsist osa, programm oli sisukas ning kultuuriprogramm-erinevad kontserdid, linnaekskursioon, vastuvõetud ja ekskursion Setumaale- väga mitmekesine ja huvitav (vt Lisa 6. Fotokroonika).

Personal

Seisuga 31.12.2012 oli raamatukogus 172 töötajat (156,6 täidetud ametikohta), sh kvalifitseeritud raamatukogutöötajad 33, kvalifitseeritud spetsialistid 101 ja muu personal 38.

Joonis 11 Raamatukogu töötajad 2012.a

Akadeemiline kõrgharidus oli 107 (raamatukogunduslik-16), rakenduslik kõrgharidus 2 (raamatukogunduslik-2) ja keskharidus 28 (raamatukogunduslik-4) töötajal. Teaduskraadiga töötajaid oli 15.

Tartu Ülikooli aumärgiga tunnustati 2012. aastal järgmisi raamatukogu töötajaid:

Ilona Smuškina

Tiiu Täpsi

Arenduskogu otsusega 12. juuni 2012 tunnustati raamatukogu töötajaid ning raamatukogu ees teeneid omavaid isikuid:

- **Teenetemärk**

Elsa Loorits – pikaajalise tulemusliku ja pühendunud töö eest kataloogidega ning kataloogimisalase töö korraldamisel TÜ Raamatukogus

Marika Meltsas — pikaajalise ja tulemusliku töö eest e-teadusinformatsiooni hankimise koordineerimisel TÜ raamatukogus ja Eestis tervikuna

Udo Otsus — pikaajalise pühendunud ja tulemusliku töö eest perioodika kataloogimisel ja selle töö korraldamisel TÜ Raamatukogus

- **Tegijad**

Heiki Epner- pikaajalise töö eest raamatukogu infotehnoloogilisel arendamisel

Elena Sipria-Mironov- aktiivne projektide kirjutaja ja teostaja

Kersti Kuusemäe- tubli kaasalööja paljudes raamatukogu mainekujunduslikes ettevõtmistes

Kristhel Haak - pühendunud ja tulemusliku töö eest Eesti trükise järelkomplekteerimisel

Kersti Pedak- pühendunud töö eest kataloogimisel

Kersti Jalas- panuse eest raamatuvarade säilitamiseks

Agnes Kivi- suurepärase lugejate teenindamise eest

Natalja Jevtjuhova- tubli töö eest Eesti rahvustrükise arhiivkoguga

Anne Kliimask- Infopädevuse aluste e-kursusel õpetaja rolli omandamise ja tulemusliku täitmise eest

Lilia Külv- Infopädevuse aluste e-kursusel õpetaja rolli omandamise ja tulemusliku täitmise eest

Liina Espenberg- Infopädevuse aluste e-kursusel õpetaja rolli omandamise ja tulemusliku täitmise eest

Avo Kartul - lugejate lemmik 2012. aastal

- **Tänukiri**

TÜ Üliõpilasesindus— Suurepärase ja loomingulise koostöö eest ÖÖraamatukogu ja teiste toredate ettevõtmiste korraldamisel

Korp! Filiae Patriae- Koostöö eest lastetoa Nimmik Nummik korraldamisel

Naisorganistsioon Soroptimistid- Raamatukogu lastetoa Nimmik Nummik toetamise eest

TÜ õppeosakonna nõustamiskeskus- Toetuse ja hea koostöö eest erivajadustega lugejate teenindamisel

TÜ haridustehnoloogiakeskus – Tartu Ülikooli Raamatukogu tänab meeldiva koostöö ja kaasaaitamise eest TÜ digitaalarhiivi DSpace`is arendamisel

TÜ Tallinna esindus- Tartu Ülikooli Raamatukogu tänab abi eest.TÜ Üliõpilasesindus

- **Raamatukogu tänukiri/tööjuubelid**

Helgi Laanes	40 aastase pühendumise eest raamatukogule
Kaarin Viirsalu	40 aastase pühendumise eest raamatukogule
Ljudmila Dubjeva	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
Mare Kahi	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
Tiiu Fahrutdinova	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
Piret Ladva	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
Margit Leesik	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
Heli Luik	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
Siiri Reinola	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
Natalja Kapajeva	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
Anne Kõre	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
Eve Kümnik	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
Ursula Taela	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
Ruth Tammeorg	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
Katri Armolik	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
Olga Einasto	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
Tiina Tolli	20 aastase pühendumise eest raamatukogule

Näitused ja üritused

Oma kogude, Tartu ülikooli ning eesti teaduse ajaloo ning tänapäeva tutvustamiseks koostati raamatukogus 9 näitust. Kunstinäitusi eksponeeriti aasta jooksul 4 (vt Lisa 5).

Raamatukokku saabuvat kirjandust eksponeeriti neli korda kuus. Kokku oli 2012. aastal väljapanekute arv 40, eksponeeritud trükiste arv 15 904.

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

2012. aastal jätkus koolituste seeria „Reedene retoorika ehk koristuspäeva koolitused“, kus raamatukogu töötajad jagasid oma teadmisi ja kogemusi kolleegidega (vt Lisa 4).

TÜ raamatukogu korraldas koostöös Eesti Rahvusrhiiviga 6.-7. märtsil Otepääl (Bernhard Spa Hotell) Eesti mäluasutuste talveseminari "Digitaalse kultuuripärandi kasutuskeskkonnad". Seekord oli fookuses digitaalse kultuuri- ja teaduspärandi kasutuskeskkonnad - nii need, mida alles arendatakse, kui ka juba töös olevad projektid. Ainuüksi Haridus- ja Teadusministeeriumi vastutusalas on käsil kolm sellist arendust (teaduse teekaardi projektid): e-varamu portaal, loodusteaduslikud arhiivid ja andmevõrgustik ning keeleressursside keskus. Rahvusrhiivis tegeletakse kahe prioriteetse teema AIS 2.0 ja APEX arendustega. TÜ raamatukogul on käsil Open AIRE projekt ning rahvusraamatukogul Eesti rahvusbibliograafia andmebaasi arendamine. Mujalgi on tähelepanuväärseid haakuvaid projekte teoksil nagu näiteks Eesti Filmi Andmebaas. Esimesel seminari päeval anti ülevaade eelpool nimetatud projektidest ning loengupäeva lõpetas TÜ krüptograafia teaduri Margus Niitsoo ettekandega „Mis on krüptograafia ja mis kasu sellest on?“. Seminari teisel päeval toimus rühmatöö teemal "Kasutajate kaasamine mäluasutuste kogude kirjeldamise rikastamisel". (vt Lisa 4).

Raamatukogu oli 10.-13. maini toimunud rahvusvahelise kirjandusfestivali Prima Vista üks kaaskorraldajatest. Järjekorras juba üheksanda festivali peateemaks oli "RuumID" ja patrooniks literaat Mihkel Mutt". Kirjandusfestivali põhiprogrammi raames toimusid traditsiooniliselt Prima Vista raamatulaat ja Pargiraamatukogu oma kirjandusprogrammiga.

Prima Vista raamatulaat toimus ligi 30 kirjastuse ja antikvariaadi osavõtul Tartu Ülikooli Raamatukogu esisel alal.

Pilt 2 Prima Vista raamatulaat. Foto: Andres Apevalov

Festivali külastasid väliskirjanikest tunnustatud briti muusikakriitik Simon Reynolds, saksa laulev luuletaja Wolf Biermann, vene kirjanikud Jevgeni Griškovetsi ja Grigori Osteri, belgia luuletaja Frank de Crits ning hollandi kirjanik Serge van Duijnhoven jt. Noorema publiku rõõmuks asutus kontserdiga üles prantsuse postpunk ansambel Varsovie. Välisautorite kõrval said festivali külastajad kohtuda ca 40 Eesti kirjaniku ja kirjandusinimesega, avastada saab uusi laulvaid Eesti kirjanikke ning tutvuda lähemalt märkimisväärsete eesti kirjanduse teostega.

22.-28. oktoobril osales raamatukogu kolmandat korda ülemaailmsel Open Accessi nädalal, mille eesmärk on tutvustada ja suurendada avatud juurdepääsuga teadusinformatsiooni kasutamist ja avaldamist. Nädal kulmineerus 25. oktoobril koostöös TÜ kirjastusega korraldatud aruteluseminariga „ Akadeemiline kirjastamine avatud maailmas“, mille eesmärgiks oli tutvustada TÜ Kirjastuse uut kirjastamispoliitikat, anda ülevaade avatud juurdepääsuga publitseerimismudelitest, tutvustada rahvusvahelist praktikat ja raamatukogu poolt pakutavaid publitseerimise platvorme ning käsitleda autoriõiguste ja vaba kasutuse litsentsidega seotud küsimusi. (vt Arendustegevus lk 14-15, Lisa 4)

28. novembril peeti XI kirjepäeva, kus räägiti raamatukogutöö teemadel (vt Lisa 4)

Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2009-2012

Tabel 1. Tulud ja kulud 2009.- 2012.a (tuhat eurot)

	2009	2010	2011	2012
Tulud kokku (tuh krooni)	5010,3	4692,8	4609,5	4349,9
ülikooli eraldised	3036,6	2370,4	2287,6	2069,7
otse riigilt	1418,9	1552,3	1545,8	1533,9
tulud tasulistest teenustest	135,5	160,6	163,1	258,1
muud tulud (teadustegevus, projektid, lepingud, ettevõtete ja eraisikute sponsorlus)	419,3	609,5	597,0	453,7
Kulud kokku (tuh krooni)	4040,7	3720,1	3573,9	3770,5
Jooksevkulud sh,	3638,1	3611,2	3536,0	3767,1
tööjõukulud	1548,0	1599,5	1540,9	1607,1
Komplekteerimiskulud	1393,9	1135,4	1277,3	1372,2
infotehnoloogiakulud	28,8	15,1	53,4	128,0
kommunaalteenused	293,5	333,5	289,6	300,4
muud kulud (lähetused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm)	285,7	491,7	374,8	359,4
Kapitalimahutused	402,7	108,8	81,3	3,4
ehitiste soetamine ja kapitaalremont	402,7	38,5	0	3,4
Investeeringud infotehnoloogiasse	0	70,3	81,3	0
Jääk	969,5	972,8	1035,5	579,3

Tabel 2. Tartu Ülikooli komplekteerimiskulud 2009.-2012.a (tuhat eurot)

	2009	2010	2011	2012
TÜ eelarvevahendid kokku	1205,6	1380,4	1310,0	1684,6
I. Pearaamatukogu	1033,2	1221,5	1202,3	1538,2
Komplekteerimiskulud kokku, sh	1393,9	1135,4	1277,3	1372,2
Jadaväljaannete tellimine	573,6	356,2	412,9	413,8
Eestis ilmuvad	31,2	28,1	29,1	27,0
välismaal ilmuvad	542,4	328,2	383,8	386,8
Monograafiad, õpikud jm trükised	307,9	379,2	435,0	375,8
Eestis ilmunud	90,5	68,6	67,4	84,8
välismaal ilmunud	217,4	310,6	367,6	291,1
Elektroonilised teavikud, andmebaasid	383,0	324,2	363,0	497,9
Helisalvestised	32,9	18,1	17,0	23,8
Publikatsioonide vahetus	46,0	19,2	19,3	16,6
Broneeritud (st tellitud teavikud, mille kohta arved ei olnud seisuga 31. detsember veel saabunud)	166,2	86,1	581,3	166,0

	2009	2010	2011	2012
Eelarveväline komplekteerimine	260,7	256,7	232,9	244,5
annetustena saadud teavikud	210,3	213,4	193,0	205,2
vahetusena saadud teavikud	50,4	43,3	39,6	2,9
II. Teised TÜ raamatukogud	172,4	158,9	107,7	146,3

Tabel 3. TÜ raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine teaduskonniti 2009-2012 (tuhat eurot)

	2009*	2010*	2011*	2012*
Usuteaduskond	5,9	8,7	8,7	9,2
Õigusteaduskond	21,2	21,9	39,6	34,8
Arstiteaduskond	92,7	155,3	188,8	186,9
Filosoofiateaduskond	56,2	56,6	66,7	69,9
Loodus- ja tehnoloogiateaduskond	219,4	200,0	251,1	227,9
Haridusteaduskond	14,2			
Kehakultuuriteaduskond	15,0	15,3	26,0	16,8
Majandusteaduskond	9,8	17,0	22,3	20,4
Matemaatika- informaatikateaduskond	39,6	23,2	34,4	14,3
Sotsiaalteaduskond	25,5			
Sotsiaal- ja haridusteaduskond		53,3	66,6	53,7
KOKKU	499,4	551,4	704,3	634,1

* Välismaine teadus- ja õppekirjandus

Tabel 4. Lugejateeninduse näitajad 2009.-2012. a

	2009	2010	2011	2012
Registreeritud lugejate arv, sh	45588	51311	53159	57750
TÜ üliõpilased	16576	18268	19005	16513
TÜ magistrandid, doktorandid	3300	3624	3721	3468
TÜ avatud ülikooli üliõpilased	4438	5144	5522	4155
TÜ õppejõud, teadurid	1207	1259	1357	1439
TÜ teenistujad	1687	1792	1793	1854
EMÜ üliõpilased	3721	4150	4208	4492
EMÜ õppejõud, teadurid	198	210	212	228
teiste kõrgkoolide üliõpilased	4206	4930	5310	5840
teiste kõrgkoolide õppejõud	96	117	127	144
muud	10159	11817	11904	19617
Külastuste arv	380118	357060	377885	383805
pearaamatukogus	228300	208731	228528	232779
teistes TÜ raamatukogudes*	151818	148329	149357	151026
Külastuste arv (virtuaalne) **	800000	2 638 947	4 462 404	3 137 929
Laenutusi kokku, sh	1060741	1 126 813	1 107 169	818846

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

	2009	2010	2011	2012
pearaamatukogus	809229	857 366	823945	554444
laenutuste arv raamatukogutöötaja vahendusel (eks), sh	247734	243 247	250750	171367
kojulaenutusi	208103	203 616	208616	165634
lugemissaali	39631	39 154	42134	27146
teenindusosakonnas	808936	242 770	235194	183109
KHO	293	477	8457	5249
Fonoteek			6923	4422
esmakordsete laenutuste arv	247734	243 247	250574	165634
laenutähtaja pikendamisi	735664	614 119	573195	361664
Teistes TÜ raamatukogudes	251512	269 447	283224	264402
esmakordsete laenutuste arv	77343	77 198	75786	69971
laenutähtaja pikendamisi	174169	192 249	207438	194431
Otsingud kaugjuurdepääsuga andmebaasides				
otsingute arv	1031051	2413371	2926657	8001605
allalaaditud sisuüksuste arv	802540	1208362	1210868	1299014
RVL				
abonentraamatukogude arv	87	117	74	61
Eestis	69	109	60	51
välismaal	18	16	14	10
RVL-ga saadetud kirjandus	997	971	805	609
tellimused Eesti raamatukogudelt	1072	1041	833	665
rahuldamata tellimused	90	84	33	44
teistele raamatukogudele edasisaadetud tellimused	6	4	0	32
saadetud originaalid	697	810	671	507
saadetud koopiad	379	143	123	82
Tellimused välismaa raamatukogudelt	23	18	17	30
rahuldamata tellimused	0	0	3	10
välismaa raamatukogudele edasisaadetud tellimused	2	0	0	0
saadetud originaalid	6	9	6	14
saadetud koopiad	15	9	5	6
RVL-ga saadud kirjandus	1977	1530	1333	1278
tellitud Eesti raamatukogudest	473	394	392	523
saadud originaalid	225	219	227	266
saadud koopiad	225	125	101	188
tellitud välismaa raamatukogudest	1587	1336	1105	878
saadud originaalid	551	504	435	429
saadud koopiad	976	682	570	395

	2009	2010	2011	2012
Vastused kirjalikele päringutele,	1609	1986	3412	2805
sh elektrooniliselt	1609	1986	3412	2805
Vastused suulistele päringutele***	42982	42050	40758	37789
pearaamatukogus	10897	10077	8812	5736
teistes TÜ raamatukogudes	32085	31973	31946	32053
Kopeerimisteenused kasutajatele				
koopiakeskuses	450000	420000	250000	175000
koopiate valmistamine KHO materjalidest, originaali lk	967	2927		1036
skaneerimine, originaali lk	644	1890	1246	1036
Raamatukoguõppused				
tunde,	486	544	384	343
sh veebipõhine koolitus	410	410	328	274
osavõtjaid	2969	2501	2187	1684

* Paljudes erialaraamatukogudes ei peeta arvestust külastuste üle

** Virtuaalkülastuste arv sisaldab Tartu ESTERi kataloogi külastusi (ühine Tartu raamatukogudele), DSpace'is külastusi ja ebrary e-õpikute kasutusessioone

*** Valikstatistika andmed, pearaamatukogus jt TÜ raamatukogudes vastatud suulised päringud

Tabel 5. Tartu Ülikooli Raamatukogu kogud 2009-2012. a (EVS-EN ISO 2789:2003 järgi)

	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Kasutuskogud kokku (eks)	3407913	3452593	3517002	3576064
laudimeeter	58767	59457	60573	61592
Raamatud	2407535	2435077	2468897	2501970
sh dissertatsioonid	518684	520784	524741	527278
Jadaväljaanded	707276	716805	725966	734881
sh ajakirjad (aastakomplekt)	199661	202450	205059	207465
sh ajalehed (aastakomplekt)	19009	20028	21383	22683
jätkväljaanded	488606	494327	499524	504733
Käsikirjad	38950	39437	39459	39882
Kaarditeavik	14817	15081	15437	16320
Noodiväljaanded	6347	7845	9233	9781
Graafikateavik	68339	68829	83210	94494
sh kunstiteosed	15218	15708	16054	15679
sh fotod	53121	53121	67156	53149
Pisitrükised	114819	117870	121122	123797
Auvised	31350	33748	35549	36688
E-teavikud (füüsilisel kandjal)	7830	8076	8303	8464
Mikrovormid	10650	9825	9826	9787
sh mikrofišš	7339	7339	7340	7340
sh mikrofilm	3311	2486	2486	2447
Varukogu	300339	298382	293545	293029
laudimeeter	4727	4698	4622	4726
Vahetuskoogu	32992	16492	16025	16890

	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Kogud kokku (füüsilisel kandjal)	3741244	3767467	3826572	3885983
Elektroniline kogu				
andmebaasid	109	111	113	116
e- jadväljaanded (kaugjuurdepääsuga)	20160	20785	20823	83756
Digitaalteavikud	26546	35638	40629	153989
sh e-raamatud	~19900	~26719	30575	36748
muu	~6646	~8919	10054	117241
Teised TÜ raamatukogud	271874	283207	296380	298457
TÜ raamatuvara kokku	4013118	4050674	4122952	4184440

Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2009.-2012. a

	2009	2010	2011	2012
1. Originaalkirjed lisandunud teavikutele	14005	10988	11882	13873
raamatud, nim	11285	8892	9556	11476
2. Koopiakirjed uutele teavikutele	9053	8061	12107	9085
3. Retrokonversioon, originaalkirjed	19172	11044	11318	5811
4. Retrokonversioon, koopiakirjed	7769	4865	1494	508
5. Liigitamine, märksõnastamine, nim	48973	28839	28885	37980
6. Uute märksõnanormikirjete koostamine	EMS	EMS	EMS	EMS
7. Märksõnade toimetamine	EMS	EMS	EMS	EMS
8. Uute nime ja ühtluspealkirja normikirjete koostamine	1125	1060	772	1048
9. Nime ja pealkirja normikirjete redigeerimine/andmebaasi korrastamine	1731	699	422	506
10. Nimetusi e-kataloogis	1080198	1120272	1150548	1176273/+9732 ¹
raamatud	966965	998197	1018252	1036945/+9176
ajakirjad	8176	8361	8756	8788/+156
jätkväljaanded	17423	18367	19039	19511/+162
ajalehed	2966	3116	3276	3219/+161
audioteavikud	15965	18367	19797	20874
kombineeritud auvised	2952	3405	3719	4032/+32
pisi- ja väikese kirjanduse	1435	1566	1908	2515
kaardid	8366	8488	8686	8904/+23
noodid	7601	8487	9820	10146/+1

¹ /+võrguteavikud asukohaga yy ja www

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

	2009	2010	2011	2012
käsitradid (dissertatsioonid, üliõpilastööd jm)	24694	26717	28333	31367/+1
käsitradid (arhivaalid), säilik	9988	10235	12272	12659
kunstiteosed	7289	8197	8801	8925
fotod	4284	4454	5355	5646
muud (standardid, tarkvara, andmebaasid)	2094	2315	2534	2071+432+26++66+143 /+10
eestikeelsed kirjed	174304	184400	196002	203932/+1604
inglisekeelsed kirjed	182354	194726	202841	204421/+8006
saksakeelsed kirjed	139324	143413	144499	152841/+17
venekeelsed kirjed	462360	472600	477799	480878/+40
teistes keeltes	110302	113369	117034	122390/+65
11. Eksemplarikirjete arv (aasta lõpus)	1881888	1966948	2046683	2108155
12. Artiklikirjete arv (aasta lõpus)	ISE	ISE	ISE	ISE
12.a bibliografeerimine (uued artiklikirjed, nim)	3885	3994	3458	3295

Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2009.-2012. a

	2009	2010	2011	2012
Trükiste ja käsitradide hügieeniline töötlemine				
tolmu eemaldamine koos kuivdesinfitseerimisega, eks	684210	655473	672524	731295
hallitusnakkusega trükiste desinfitseerimine, eks	2285	2378	2164	1845
trükiste, käsitradide jm leht-leheline desinfitseerimine, leht	3496	3915	3895	2386
Pärgament- ja täisnakkoidete puhastamine ja pehmendamine, eks	0	1	2	0
Kõitmine (kd)	2677	2872	2420	2829
Suunatud restaureerimisele				
trükiseid (kd)	0	11	10	2
käsitradju (leht)	0	0	6	0
graafikat, joonistusi, fotosid (leht)	0	0	0	0
geograafilisi kaarte (leht)	7	6	0	0
pärgamentürikuid	0	0	0	0
teisi materjale (eks)	0	0	0	0
Kulutused restaureerimisele konserveerimisele (tellimustöö teistelt asutustelt) eurodes	383,5	5101,4	1141,7	42,0

Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2009.-2012. a

	2009	2010	2011	2012
Kasutajakohtad	708	820	840	840
sh. kohtade arv, kus saab isiklikku arvutit kasutada	708	760	760	760
Arvutitöökohad kokku	258	250	250	225
Kasutajatele mõeldud arvutitöökohad	85	75	80	74
sh internetiühendusega arvutitöökohad	63	65	65	59
Personalile mõeldud arvutitöökohtade arv	173	175	170	151
Avalikuks kasutamiseks mõeldud koopiamasinate arv	3	3	3	2
Kasutajate käsutuses olevate skannerite arv	3	3	3	2
Avalikuks kasutamiseks mõeldud printerite arv	3	3	3	2

Tabel 9. Töötajad 2009.-2012. a

	2009	2010	2011	2012
Raamatukogu töötajad kokku (sisuga 31.dets.)	179	172	176	172
Täidetud ametikohti (TTE), sh	158,7	156,8	157,55	156,6
a) sh raamatukoguhoidjad	33	33	33	33
täidetud ametikohti	32,05	32,05	32,05	32,05
b) sh kvalifitseeritud spetsialistid	108	101	104	101
täidetud ametikohti	94,9	91,5	91,75	91,3
c) haldus- ja tugipersonal	38	38	39	38
täidetud ametikohti	31,75	33,25	33,75	33,25
Raamatukoguhoidjad ja kvalifitseeritud spetsialistid hariduse järgi				
Kõrgharidusega	113	111	107	107
sh. raamatukogundusliku kõrgharidusega	17	16	16	16
teadus- või kutsekraadiga	18	20	22	22

Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2012. aastal

Monograafiad, kogumikud, reklaamväljaanded jm

Let's meet in the library! : Estonian libraries / [translated by Tiina Tarik ; edited by Kristina Pai, Anneli Sepp ; foreword: Toomas Hendrik Ilves]. [Tallinn : Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing, 2012]. [32] lk. : ill. ; 21x24 cm. ISBN 97899859345865.

Rara chartographica – Kaardiaarded : Tartu Ülikooli Raamatukogu Kalender 2013 / koost. Kadri Tammur, Tiiu Täpsi ; toim. K. Kolk ; tõlk. S. Lembinen ; kujund. E. Valper // Tartu Ülikooli Raamatukogu 2012 [28] lk.

Võõrsõnade leksikon. 8., põhjalikult ümber töötatud trükk. Tallinn: Eesti Keele Instituut, Valgus, 2012. Eduard Vääri [jt, etümoloogiate ning kreeka- ja ladinakeelsete tsitaatmärksõnade toimetaja Kaspar Kolk].

TEA entsüklopeedia. 9. köide, Indeen – Kallak. [Etümoloogiate toimetaja Kaspar Kolk]. Tallinn: TEA Kirjastus, 2012.

University of Tartu Library [voldik] / Margit Veromann

Artiklid, sõnumid

Beyer, J. Errata und Korrigenda. Wolfenbütteler Notizen zur Buchgeschichte, 37, 27 - 39.

Beyer, J.; [Hachmer, Hendrik] (2012). Een nieuw spoor naar zilveren Oostzeelepels in Estland. Veenkoloniale Volksalmanak. Jaarboek voor de geschiedenis van de Groninger Veenkoloniën, 24, 39 - 44.

Beyer, J. Seventeenth-century reports about church furnishings as contemporary legends. Foafale News, 79, 4 - 5.

Beyer, J. , Kolze, M. Stadt Gottes und „Städte Königin“. Hamburg in Gedichten des 16. bis 18. Jahrhunderts, Münster 2011. Zeitschrift für Lübeckische Geschichte, 92, 380 - 380.

Beyer, Jürgen (2012). Comparer les bibliothèques universitaires: réflexions d'un chercheur en histoire et ethnologie. Arbido newsletter, 8

Beyer, J. Mõtte jõud Taanis. Sirp nr 37, 05.10.2012

Beyer, J. Seventeenth-century reports about church furnishings as contemporary legends. In: Perspectives on contemporary legend. International Society for Contemporary Legend Research. Thirtieth International Conference: Perspectives on contemporary legend. International Society for Contemporary Legend Research. Thirtieth International Conference. Göttingen, 5.-9. 6. 2012. (Toim.) Shojaei Kawan, Christine. Göttingen., 2012, 16 - 17.

Beyer, J.; Penman, L. T. I. (2012). Printed autobiographies from the sixteenth and seventeenth centuries. Malcolm Walsby, Natasha Constantinidou (Toim.). Documenting the early modern book world: inventories and catalogues in manuscript and print (x - x). Leyden, Boston: BRILL Academic Publishers [ilmumas]

Beyer, J. Sophie Charlotte Weigbers (1670–1683). Johannes Lassenius' Kopenhagener Leichenpredigt über eine unblutige Märterin als internationaler Longseller. Leben in Leichenpredigten, 8, x - x.

Beyer, J. Estnisk kvinna från Kielkond på Ösel och dansk rådsherre i Visby på Gotland - En mesallians i mitten av 1500-talet? Gusem 3, 41 - 55.

Beyer, J. Kirjutamine, lugemine, jutustamine. Uurimusi luterluse vanemast kultuuriajaloo. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus [ilmumas]

Beyer, J. Werner, Johann. Biographisch-Bibliographisches Kirchenlexikon (1482 - 1484). Nordhausen: Traugott Bautz

Beyer, Jürgen. Estin aus Kielkond auf Oesel und dänischer Ratsherr in Visby auf Gotland. Eine Mesalliance um die Mitte des 16. Jahrhunderts? Luts-Sootak, Marju; Osipova, Sanita; Schäfer, Frank L[udwig] (Toim.). Einheit und Vielfalt in der Rechtsgeschichte im Ostseeraum / Unity and plurality in the legal history of the Baltic Sea area (39 - 51). Frankfurt: Peter Lang Verlag
Beyer, Jürgen (2012). Lycosthenes, Conrad. Biographisch-Bibliographisches Kirchenlexikon (793 - 798). Nordhausen: Traugott Bautz

Beyer, J. Stiftung, Plazierung und Funktion von Wand- und Kronleuchtern in lutherischen Kirchen. Zeitschrift für Lübeckische Geschichte, 92, 101 - 150.
Beyer, J. (2012). Lutheran Lay Prophets (c. 1550-1700) . Leiden: BRILL Academic Publishers [ilmumas]

Dubjeva, L. Probleme der Rechtsgeschichte bei Ivan Ivanovic' Lappo, Professor an der Universität Tartu // Einheit und Vielfalt in der Rechtsgeschichte im Ostseeraum = Unity and Plurality in the Legal History of the Baltic Sea Area. M. Luts-Sootak, S. Osipova, F. L. Schäfer (Hrsg.) Frankfurt am Main: Lang, 2012. S. 73-86.

Эйнасто, О. Цифровым аборигенам // Медиатека и мир. - 2012. - № 3. - С. 28-32.

Luther, Martin; järelsõna Petti, Urmas; tõlkijad: Burghardt, Anne; **Friedenthal**, Meelis; Lepajõe, Marju; Petti, Urmas (2012). Martin Luther. Valitud tööd.

Friedenthal, M.; Rimmel, A. Religiooni ja ateismi ajaloost Eestis . Ajalooline Ajakiri, 141/142(3/4), 203 - 384.

Rimmel, A.; **Friedenthal, M.** Religiooni ja ateismi ajaloost Eestis. Ajalooline Ajakiri, 141/142(3/4), 203 - 220.

Friedenthal, M. Ateism varauusajal kui ebakindluse väljendus ja kindluse otsimine . Ajalooline Ajakiri, 141/142(3/4), 221 - 238.

Friedenthal, M. Kuri silm: toimemehhanismid lähtuvalt antiiksetest ja keskaegsetest tajuteooriatest. Mäetagused, 2(51), 7 - 20.

Friedenthal, M. Asjalikkuse vastu. Sirp, 24. aprill 2012, lk. 4–5.

Friedenthal, M. Kass. Mitte-Tartu, lk 100-109.

Friedenthal, M. Mesilased. Tallinn: Varrak

Friedenthal, M. Etümoloogia stiihiad. Piret Lotman (Toim.). Lugesime Kunst = The Art of Reading (272 - 285). Tallinn: Eesti Rahvusraamatukogu

Härm, S. Piibliaalne kirjandus usundiõpetuses: mudel analüüsimiseks. – Usuteaduslik Ajakiri 1/2012 (63), lk 63-79.

Kartul, A. Aastavahetuspidu Viljandis // Muusika, ISSN 1406-9466. (2012) nr. 8/9, lk. 36-37 : ill.

Kartul, A. Oluline teos plaadisõpradele // Muusika, ISSN 1406-9466. (2012) nr. 1, lk. 18-19 : ill.

Kartul, A. Siberi setode laulud // Muusika, ISSN 1406-9466. (2012) nr. 4, lk. 38

Singer, K., Singer, G., **Lepik, K.**, Norbistrath, U., Pruulmann-Vengerfeldt, P. (2012). Search Strategies of Library Search Experts. Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, 1(1), 89 - 97.

Lembinen, L. Eestikeelseid e-õpikuid kasutatakse üle ootuste palju.//Universitas Tartuensis, 2012, nr 5. <http://www.ajaleht.ut.ee/1157087>

Lembinen, L. Juba lähiajal kaasatakse kasutajad kogude kirjeldamisse.// Raamatukogu, 2012, nr 3.

Hallik, M. , **Lembinen, L.** Native Language University Textbook Collection. Lau, J., Tammaro, A. M., Bothma, T. J. D (Toim.) Libraries Driving Access to Knowledge (141-162). <http://www.degruyter.com/view/product/129022>

Pai, K. Euroopa teadmismajanduse mobiliseerimine: kuidas LIBER Tartus käis. // Raamatukogu, (2012) nr. 5, lk. 6-10.

Pai, K. Raamatukogu rollist. // Raamatukogu, 2012, nr. 1, lk. 5-7.

Pai, K. Kogud ja poliitika. // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat. 23/2011. Tallinn, 2012. Lk. 19-36.

Pai, K. Aasta tegu linnaraamatukogus 2011: Lääne-Virumaa Keskraamatukogu plakatikampaania. // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat. 23/2011. Tallinn, 2012. Lk. 122-123.

Pai, K. Librarian's Collections, ilm. 2012 Hollandis (kaasautorid Bert Lever, Steen Bille Larsen, Jolanta Stepniak, Agnes Teglassi, Didar Bayir, Emilija Banionyte, Vuokko Palonen, Marja Sarvilinna, Maria Luisa Cabral, Joana Escobedo i Abraham, Svend Larsen, Janus Linmans, Derya Soguksu, Aleksander Sapožnikov)

Voogt, Leo. Hinnangud võtmeesinejatele./ Inglise keelest tõlkinud **Kristina Pai**/. Raamatukogu, 2012, nr. 5, lk. 13-14

Häkli, Esko. LIBER kui liitja. Soome keelest tõlkinud **Kristina Pai**/. Raamatukogu, 2012, nr. 5, lk. 4-5.

Paul Ayris, Kristiina Hormia-Poutanen, Ulf Göranson jt. Tartu konverents oli suur õnnestumine. / Inglise keelest tõlkinud **Kristina Pai**/ Raamatukogu, 2012, nr. 5, lk. 11-12.

Palonen, Vuokko. Turundamisest mobiilitehnoloogia rakendamiseni. /Soome keelest tõlkinud **Kristina Pai**/. Raamatukogu, 2012, nr. 5, lk. 15-16.

Roots, A. Dylan ja Knopfler: kelluke veel heliseb // Kitarr, ISSN 2228-1487 (2012/2013) nr. 5, talv, lk. 53 : ill.

Roots, A. Natuke rohkem kui akordisaade // Kitarr, ISSN 2228-1487 (2012) nr. 4, sügis, lk. 40-41 : ill.

Roots, A. Rokiklassikat bluuskitarrile // Kitarr, ISSN 2228-1487 (2012/2013) nr. 5, talv, lk. 36-38 : ill.

Seiler, V., Miil; K., Lepik, K. (2012). How to fit teaching of information literacy in with students' needs: an online credit course model from the University of Tartu Library. Liber Quarterly, vol 22, no 1. (ETIS-e teadustegevuse tulemuste klassifikaator - 2.1)
<http://liber.library.uu.nl/index.php/lq/article/view/8040>

Taal, Kersti. Võitlus Tartu-Petseri raudtee ümber 1920. aastatel //Õpetatud Eesti Seltsi aastaraamat 2011. Tartu, 2012, lk 39-80.

Taal, Kersti. Õpetatud Eesti Seltsi tähtsaim väljaanne „Kalevipoeg” //Õpetatud Eesti Seltsi aastaraamat 2011. Tartu, 2012, lk 263-267.

Taal, Kersti. Kalevipoeg: ideest eepose ilmumiseni // LEE. Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Seltsi väljaanne. 18. Tartu, 2012, lk 62-75.

Taal, Kersti., Teedema, Lea jt. Annotationen. Neuerscheinungen aus Ostmitteleuropa : Baltikum. // Jahrbuch des Bundesinstituts für Kultur undGeschichte der Deutschen im östlichen Europa 2012. Bd 20. Oldenburg, 2012,S. 572-585.

Nilbe, S. **Tarkpea, T.** Using Estonian Subject Thesaurus in digital environment (konverentsikogumik ilmub 2013. a.) <http://www.nlib.ee/index.php?id=17763>

Tering, A. Zur frühen Rezeption von Harveys Theorie des Blutkreislaufs im deutschen Sprachraum: Eine apologetische Disputation in Königsberg aus dem Jahre 1651 . Reimund B. Sdzuj, Robert Seidel, Bernd Zegowitz (Toim.). Dichtung – Gelehrsamkeit – Disputationskultur. Festschrift für Hanspeter Marti zum 65. Geburtstag (461 - 481). Wien, Köln, Weimar: Böhlau

Tiideberg, K. Setu traditsiooniline taluarhitektuur ja selle säilivus tänapäeval. // Maa-arhitektuur ja maastik (Eesti Vabaõhumuuseumi toimetised 3) / Toim. Pärdi, Heiki; Lutsepp, Elo; Jöks, Maris. Tallinn: Eesti Vabaõhumuuseum, 2012, lk. 35–68.

Tiideberg, K. "Tarto maa rahwa Näddali-Lehe" (1806) päisillustratsioon. // Tuna : Ajalookultuuri ajakiri, 2012, nr. 2, lk. 92–93.

Tiideberg, K. Pisemat mõõtu hoone kujulised palvetamispaigad Setumaal ehk tsässonate välimääraja [arvustus kogumikule "Setomaa tsässonad"]. // Tuna : Ajalookultuuri ajakiri, 2012, nr. 3, lk. 135–138.

Tiideberg, K. Tähelepanekuid Kihnu õigeusust 2012. aasta välitöödelt. // Pildi sisse minek. Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kogumiskonverents Tartus, 24. oktoobril 2012 (ettekande teesid). Tartu: EKM Teaduskirjastus, 2012. Lk. 22–23. Kättesaadav ka elektrooniliselt: <http://www.folklore.ee/ri/inste/ars/kk12/teesid.htm> (võrguväljaande ISBN 9789949490356)

Tiideberg, K. Veel ühed tsässonad ehk Virumaa poluvernike religioossetest maastikest. – Noorte hääled: noorte etnoloogide ja folkloristide konverents. Tartu, 25.-26. aprill 2012 (ettekannete kokkuvõtted). Tartu: Eesti Rahva Muuseum, 2012. Lk. 31–32. http://www.erm.ee/UserFiles/%C3%9Critused/2012/noorte%20haaled/teesid2012_.pdf (8.01.2013)

Kõivupuu, M., **Tiideberg, K.** Tegutsevate pühakivide jälil ehk lõikuskuul Hargla kihelkonnas arheoloogiamälestisi ja looduslikke pühapaiku inventeerimas. // Tutulus : Eesti Arheoloogia Aastakiri, 2012, lk. 44–45.

Tiideberg, K. Setu taluarhitektuur: traditsioonid ja tänapäev (ettekande kokkuvõte). // Õpetatud Eesti Seltsi aastaraamat 2011. Tartu: Õpetatud Eesti Selts, 2012, lk. 237–239.

Vene, I. Mann kontra Spengler. // Sirp, 16. märts 2012, lk. 5.

Vene, I. Lootus sõnale. // Sirp, 4. mai 2012, lk. 4–5.

Vene, I. Kommentaar konnaperspektiivile. // Sirp, 7. september 2012, lk. 5. Võsa, Aira. Vennastekoguduse mõju eestlaste eneseteadvusele: kolm palvekirja aastatest 1845-1846 // Ajalooline Ajakiri, 2012, nr. 141/142 (3/4), lk. 239-268.

Võsa, Aira. Der Mensch als Maßstab der Religionen: Die Religionsphilosophie von Gustav Teichmüller und deren Nachklang bei Eduard Tennmann // Ideas of Man in the Conceptions of the Religions/ Das Menschenbild in den Konzeptionen der Religionen. Toim. T. Kulmar, R. Schmitt. Münster: Ugarit Verlag, 2012, lk. 273-285.

Võsa, Aira. Arvustus: Kauaoodatud raamat Eesti hernhuutlaste ajaloost ja kultuuripärandist. Rudolf Põldmäe. Vennastekoguduse kirjandus. (Eesti mõttelugu 101.) Tartu: Ilmamaa, 2011. 531 lk // Akadeemia, 2012, nr. 5, lk. 930-934.

Võsa, Aira. Varauusaegne teosoof Johann Georg Gichtel // Kirik&Teoloogia, 2012 : online URL: <http://kit.ee/2012/02/varauusaegne-teosoof-johann-georg-gichtel>

Emil Andersi mälestused / tõlk. **Aira Võsa** ; .. konsult. **Mare Rand** ... - Tartu: Tartu Linnamuuseum, 2012, 112 lk.

Lisa 3. Tartu Ülikooli töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2012. aastal

Bernotas, Aili. Eestluse ühe hoidja Karl Laantee isikuarhiivist TÜ Raamatukogus. Rahvusvahelisel BaltHerNeti konverentsil "Varjatud varandused" Kirjandusmuuseumis 28. juunil.

Burenkov, Merit. Rahvusvaheline praktika ja OA regulatsioonid. Ettekanne aruteluseminaril „Akadeemiline kirjastamine avatud maailmas“ Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis 25. oktoobril.

Einasto, O. E-service quality criteria in university library: a focus group study. Ettekanne konverentsil "2nd International Conference on Integrated Information, IC-ININFO" Budapestis 29. augustil.

Эйнасто, О. Как превратить университетскую библиотеку в незаменимую. Ettekanne LIBERi raames korraldatud petša-kutšal TÜ raamatukogus 27. juunil.

Einasto, O. Library and user in computer games: the major discourses. Stendiettekanne IFLA aastakonverentsil ja WLIC kongressil Helsingis 13.-20. augustil.

Einasto, Olga. Petša-kutša LIBERi ajal. Ettekanne ERÜ kogude toimkonna seminaril "Raamatukogu tegu ja nägu" TÜ raamatukogus 3. oktoobril.

Einasto, O. Raamatukogu ja lugeja arvutimängudes: diskursusanalüüs. Ettekanne TÜ KSTT doktorikooli aastakonverentsil Nelijärvel 24. mail.

Einasto, O. Raamatukogu on tolerantsuse territoorium? Ettekanne Tallinna linnaraamatukogu A.Sibula päeval 02. novembril.

Ermel, Malle. Teaduse teekaart ja kuhu see meid viib. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 25. mail .

Espenberg, Liina. TÜR kaardikogu. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 28. septembril .

Friedenthal, Meelis. Kurjast silmast. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 27. jaanuar .

Külv, Lilia. Uuendused kataloogimises. Ettekanne XI kirjepäeval TÜ raamatukogus 28. novembril

Lembinen, L. Open Access in Estonia. Ettekanne „Regional Consultation on “Open Access to Scientific Information and Research – Concept and Policies” konverentsil Minskis, 5.-7. septembril.

Lepik, Krista. Suuline ettekanne "Transforming from a target group to a stakeholder: the potential of participation handicraft hobbyists in an ethnographic museum" konverentsil "The Transformative Museum", 23.-25. mail Roskildes.

Lepik, Krista. Suuline ettekanne "Re-inventing museum items: engaging communities in museum collections through social media" koos Pille Pruulmann-Vengerfeldtiga konverentsil ECREA 2012 (European Communication Research and Education Association aastakonverents), 24-27.10.12, Istanbulis.

Meltsas, Marika. Archimedes, Eesti Teaduse Agentuur, ETIS – teadlase teenistuses. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 28. septembril .

Miil, Kärt. Kvaliteedimärgiga tunnustatud e-kursuse Infopädevuse alused tutvustamine TÜ täiendõppekeskuses e-lõunal. 8. mai 2012.

Miil, Kärt. Lühiettekanne DSpace'i võimaluste ja õiguslaste materjalid kättsaadavuse tutvustamiseks konverentsil 10 aastat võlaõigusseadust Dorpati konverentsikeskuses 29.-30.11.2012.

Moont, Külli. Kontrollväljad 006 ja 007. Ettekanne XI kirjepäeval TÜ raamatukogus 28. novembril.

Pai, Kristina. LIBER 2012 - teadusraamatukogude tippsündmus Tartus. Ettekanne V teadus- ja erialaraamatukogu päeval Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudis 22.oktoobril
<http://ws.lib.ttu.ee/rmtkpaev/?lk=2>

Pai, Kristina. LIBERi konverentsi kogemus ehk kuidas asjast rääkida. Ettekanne ERÜ kogude toimkonna seminaril "Raamatukogu tegu ja nägu" TÜ raamatukogus 3. oktoobril.

Pai, Kristina. Looking to the future: how do we place our service at the heart of Europe's research communities?. Ettekanne projekti "The Europeana Libraries" konverentsil Bukarestis 21. - 23. mail.

Polikarpus, Martin . Renoveerimine 2012–katus, aknad, ukсед , ventilatsioon. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 27. aprillil.

Rand, Mare. Tartu ülikooli raamatukogu esimesed 10 aastat Karl Morgensterni pilgu läbi. Raamatukogu aastapäeval 22. Juunil 2012

Seiler, Vilve. ; Miil, Kärt.; Lepik, Krista. Student centred active learning approach in an online information literacy course for doctoral students. Ettekanne konverentsil LILAC 2012: Librarians' Information Literacy Conference, Glasgow Caledonian University, 12.04. 2012http://www.slideshare.net/infolit_group/seiler-miil-lepik

Seiler, Vilve. e-kursuse Infopädevuse alused tutvustus raamatukogu töötajatele. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 30. märtsil.

Seiler, Vilve. Online information literacy credit course for PhD students. Ettekanne koolitusnädalal Staff Mobility Week 2012 Bergeni Ülikoolis Norras, 7.-11.05.2012.

Seiler, Vilve. EBSCO Discovery otsinguvõimaluste tutvustamine raamatukogu töötajatele. 12.10.2012.

Sepp, Anneli. Kuidas teha bibliograafiat. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 31. oktoobril.

Sepp, Anneli. Uudised ESTERis ja mujal. Ettekanne XI kirjepäeval TÜ raamatukogus 28. novembril.

Taal, Kersti. August Palm ja Õpetatud Eesti Selts. Ettekanne August Palmi 110.sünniaastapäevale pühendatud mälestuspäeval Harjumaa Muuseumis Keilas 18.veebruaril 2012.

Tabur, Kristiina . Kuu aega Peruus – reisimuljeid koos piltidega. TÜR koolituspäev „Reedene retoorika“ 13. jaanuaril 2012.

Tammeorg, Ruth. Ettekanne „Euroopa Liidu ametlik teave. Eurodokumentatsiooni Keskuse kodulehel http://www.euroinfo.ee/index.php?cmd=e_ope_sj avanevad õppematerjalid

Tammeorg, Ruth. Paneuroopa Liit ja Euroopa ühendamine, mis põhinevad TÜ Raamatukogus olemasolevatele temaatilistele allikmaterjalidele. Hiiu Maavalitsuse projekti raames grupile hiidlastele, 48 osalejat, 2 tundi. 15.05. TÜ Raamatukogus.

Tammur, Kadri. Lauluraamatute köitest ettekanne Endel Valk-Falgu 80 sünnipäevale pühendatud köitepäeval Tallinna Ülikooli Akadeemilises Raamatukogus 12. oktoobril 2012

Tarkpea, Tiiu. EuroTermBank ja selle kasutamine Microsoft Word 2007 abil. Ettekanne koolituste sarja Reedene retoorika raames TÜ raamatukogus 31. oktoobril.

Tarkpea, Tiiu. Using Estonian Subject Thesaurus in digital environment. IFLA Satellite Post-Conference “Beyond libraries – subject metadata in the digital environment and semantic web” 17-18 August 2012, Tallinn

Tarkpea, Tiiu. Üks võimalik kasutajate kaasamise projekt: TÜ bibliograafia konverteerimine artikliandmebaasi ISE, 7.-8.11.12 Nelijärvel toimunud mäluasutuste crowdsourcing’u ümarlaud.

Tiideberg, Kristiina. Veel ühed tsässonad ehk Virumaa poluvernike religioossetest maastikest. – Noorte etnoloogide ja folkloristide konverentsil Noorte hääled Kirjandusmuuseumis 25. aprillil 2012

Tiideberg, Kristiina. Veel ühed tsässonad ehk õigeusu kabelitest Virumaal – Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse seminaril Omanäoline Lõuna-Eesti Saatse Seto muuseumis 7. juunil 2012

Tiideberg, Kristiina. Tähelepanekuid Kihnu õigeusust 2012. aasta välitöödelt. – Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kogumiskonverentsil Pildi sisse minek Kirjandusmuuseumis 24. oktoobril 2012

Võsa, Aira. Näited eesti vennastekoguduse 19. sajandi käsikirjadest. – TÜR koolituspäev „Reedene retoorika“ 30. märtsil 2012.

Lisa 4. 2012. aastal korraldatud konverentsid ja seminarid

Teadusraamatukogude talveseminar „Digitaalse kultuuripärandi kasutuskeskkond: mis mõtteis, mis tegemisel?“ Otepääl Bernhard Spa Hotellis 06.-07. märtsil

- Pille Pruulmann-Vengerfeldt. Sissejuhatus seminariks: Kasutajate kaasamine.
- Kalev Pihl. E-teadusinfo portal.
- Urmas Kõljalg. Loodusteaduslikud arhiivid ja andmevõrgustik NATARC.
- Kadri Vider. Eesti keeleressursside keskus.
- Hagi Šein, Reet Sokmann. Eesti Filmi Andmebaas.
- Elena Sipria-Mironov, Krista Kiisa. Uuendused EOD projektis.
- Anneli Sepp. OpenAIRE projektist.
- Kuldar Aas. Euroopa arhiiviportaali projekt APEX.
- Tarvo Kärberg .Arhiivi infosüsteem 2.0.
- Kristel Veimann. Uuenenud Eesti rahvusbibliograafia andmebaas.
- Margus Niitsoo. Mis on krüptograafia ja mis kasu sellest on?)

LIBERi 41. aastakonverents „Mobilising the Knowledge Economy for Europe“ Dorpati konverentsikeskuses 27.-29. juunil (vt Koostöö lk 21)

http://www.utlib.ee/liber2012/index.php?id=prog_main

ERÜ kogude toimkonna seminar „Raamatukogu tegu ja nägu“ 3. oktoobril 2012 Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis

Seminari teema: Kuidas on raamatukogud oma kogude ja tegevusega nähtavad? Olulised projektid, nende kajastamine, mäluasutuste koostöövõimalused.

- Tiina Kriisa. Raamatukoguhoidja laulab, mängib, tantsib: kogemusi kultuuriürituste korraldajana ja muudest silmapaistmise püüetest.
- Triinu Seppam. Tallinna Keskraamatukogus pintsaku ja kiivriga.
- Tiina Sulg. Võrgutusvõimlemine ehk raamatukogud virtuaalmaailmas Tartu Linnaraamatukogu näitel.
- Katre Riisalu. Üks aasta – kolm näitust – 31 meediakajastust.
- Kristina Pai. LIBERi konverentsi kogemus ehk kuidas asjast rääkida (koduleht, listid, üritused, sponsorid, ajakirjandus jne).
- Olga Einasto. Petša-kutša LIBERi ajal.
- Mariann Raisma. Muuseumiöö – väga hästi turundatud kultuuriprojekt.
- Kadri Tüür. Digitalgud kui näide heast algatusest ja kuidas neid edaspidi korraldada.
- Anu Martin. Kuidas saavad raamatukogud osaleda kultuuripärandi aasta ürituste kalendri täiendamisel?

Arutelu:

- ✓ Kogude ja teenuste tõhusam propageerimine. Milliseid teenuseid kasutaja ootab? Kuidas digitalgutega edasi minna? Milline mäluasutuste koostöö oleks võimalik kultuuripärandi aasta raames?

Osalejad: Tiina Kriisa, Kairi Felt, Triinu Seppam, Olga Einasto, Kadri Tüür.

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

- ✓ Kuidas kataloogid ja digikogud kasutajale mugavamad oleksid? Vajalikud arendused, mida mujal näinud oleme, mida plaanime. Kataloogide ja digikogude (ESTER, URRAM, RIKS, ISE, Kodulugu, Digar, DSpace jm) mugavam kasutatavus ja kenam nägu.

Osalejad: Peeter Kondratjev, Anneli Sepp, Urmas Sinisalu, Piret Zettur, Kristel Veimann .

Open Accessi nädala raames aruteluseminar „ Akadeemiline kirjastamine avatud maailmas“ Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis 25. oktoobril

- Martin Hallik. Tartu Ülikooli kirjastamispoliitika eesmärgid.
- Eelco Ferwerda. Open Access, a short tour.
- Jaan Ross. Raamatud, humanitaarteadused ning Eesti teadusbürokraatia.
- Eva Piirimäe. Teaduskirjastamise ajaloost ja perspektiividest Tartu Ülikoolis.
- Ivo Volt. TÜ Kirjastus kui rahvusvaheline teaduskirjastus.
- Aleksei Kelli. Laia Open Access kontseptsiooni rakendamisega seonduvad probleemid.
- Merit Burenkov. Rahvusvaheline praktika ja OA regulatsioonid.
- Heiki Epner. Istudes tühjale toolile... ehk publitseerimisplatvormid TÜ Raamatukogus.

Paneeldiskussioon. Moderaator Martin Hallik.

Teemad:

- ✓ ülikooli kirjastuse roll ülikooli liikmete akadeemilise nähtavuse suurendamisel - võimalused ja ohud
- ✓ kirjastuse roll publitseerimisaktiivsuse suurendamisel
- ✓ teadushindajate tunnustus kirjastuse kvaliteedile

Osalejad: Eelco Ferwerda, prof. Jaan Ross, Taivo Raud (HTM), prof. Tõnis Mets, Aleksei Kelli, Ivo Volt, Eva Piirimäe

XI kirjepäev TÜ raamatukogu konverentsisaalis 28. novembril

- Lilia Külv. Uuendused kataloogimises.
- Külli Moont. Kontrollväljad 006 ja 007.
- Kristel Veimann. Üks või mitu kirjet–trükitud ja võrguväljaanded monograafiad jadaväljaanded.
- Signe Tõnisson. Eesti trükise Punane Raamat.
- Kristel Veimann. Venekeelse kaartkataloogi konverteerimisest EEsti Rahvusraamatukogus.
- Küllikje Lutsar. Ülelugemisest ja vigade parandusest.
- Anneli Sepp. Uudised ESTERis ja mujal.

Reedene retoorika ehk korrastuspäeva koolitused 2012

13. jaanuar

- Kristiina Tabur. Kuu aega Peruus“ – reisimuljeid koos piltidega.

27. jaanuar

- Meelis Friedenthal. Kurjast silmast.

30. märts

- Martin Klöker (külaline Saksamaalt). Kolonie und Mutterland: Deutungen der baltischen Literatur und Kulturgeschichte
- Aira Võsa. Näited eesti vennastekoguduse 19. sajandi käsikirjadest.
- Vilve Seiler tutvustab uut infopädevuse kursust, mis on loodud raamatukogutöötajatele.

TÜ raamatukogu aastaaruanne 2012

27. aprill

- Martin Polikarpus. Renoveerimine 2012–katus, aknad, ukсед, ventilatsioon.

25. mai

- Malle Ermel. Teaduse teekaart ja kuhu see meid viib.

28. september

- Marika Meltsas. Archimedes, Eesti Teaduse Agentuur, ETIS – teadlase teenistuses.
- Liina Espenberg. TÜ raamatukogu kaardikogu.

31. oktoober

- Tiiu Tarkpea. EuroTermBank ja selle kasutamine Microsoft Word 2007 abil.
- Anneli Sepp. Kuidas teha bibliograafiat.

Lisa 5. 2012. aastal korraldatud näitused

1. Ungari Instituudi näitus „Gedeon Richter 110“
2. Näitus „Lotmani koolkond tänapäeval“
3. Fotonäitus „Kõige kõrgemast aknast“
4. Gerardus Mercatori 500. sünniaastapäevale pühendatud näitus
5. Konrad Mäe ateljee aastanäitus
6. 145 aastat kurtide haridust Eestis
7. TÜ maalikunsti eriala üliõpilastööde näitus „Kollaaž“
8. Näitus „Jüri Jegorovi aeg Eesti õigusteaduses“
9. Näitus „Ilmar Rebane: õppejõud, teadlane, advokaat“
10. Faksiimilenäitus „Gustav Klimt 150“
11. Näitus „Vardo Rumessen 70“
12. Näitus „Tartu Ülikoolis 2012. aastal kaitstud doktoritööd“.
13. Näitus „Jaan Unt - Lupus Tartuensis 65“

Lisa 6. Fotokroonika

LIBERi 41. aastakonverents Tartus 27.-30.06.2012

Pilt 3 LIBERi 41. aastakonverentsi osalejate ühisildistamine. Foto: TÜ arhiiv/Andres Tennus

Pilt 4 Konverentsi peaorganisaator Kristina Pai. Foto: TÜ arhiiv/Andres Tennus

Pilt 5 Konverentsi korraldajate staap Dorpatis. Foto: TÜ arhiiv/Andres Tennus

Pilt 6 Kus riigist Sa LIBERile tulid? Foto: TÜ arhiiv/Andres Tennus

Pilt 7 Open Accessi nädal raames toimunud aruteluseminar. Foto: TÜ arhiiv/Andres Tennus

Pilt 8 Open Accessi nädal raames toimunud aruteluseminar. Foto: TÜ arhiiv/Andres Tennus

UTLIB teatritrupp näidendi "Klatš ehk kes kuulis pauku" proovis detsembris 2012

Pilt 9 UTLIB teatritrupp proovis. Foto: TÜ raamatukogu

Pilt 10 UTLIB teatritrupp proovis. Foto: TÜ raamatukogu

Jõulupidu kohvikus Gaudeamus 19.12.2012

Pilt 11 Jõulupidu Gaudeamuses. Foto: TÜ raamatukogu

Pilt 12 Jõulupidu Gaudeamuses. Foto: TÜ raamatukogu

Pilt 13 Jõulupidu Gaudeamuses. Foto: TÜ raamatukogu

Pilt 14 Jõulupidu Gaudeamuses. Foto: TÜ raamatukogu